

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων ρυθμιστικών πλαισίων

Ε/Α: Ενενήντα χιλιάδες ευρώ (€90.000) πλέον ΦΠΑ

Αριθμός Διαγωνισμού: 03/2023

Λευκωσία, 08 Μαρτίου 2023

Πίνακας Περιεχομένων

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
2	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	4
3	ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	6
4.1	Αντικείμενο	6
4.1.1	Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο.....	6
4.1.2	Εθνικό νομοθετικό πλαίσιο	15
4.1.3	Αναμενόμενα αποτελέσματα / Παραδοτέα	25
4.2	Τόπος Εκτέλεσης του Αντικειμένου της Σύμβασης	40
5	ΛΗΨΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΑΥΤΩΝ	40
5.1	Λήψη Εγγράφων	40
5.2	Διευκρινίσεις από την Αναθέτουσα Αρχή.....	41
5.3	Έγγραφο Υποβολή Ερωτήσεων από τους Οικονομικούς Φορείς	41
6	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ	41
6.1	Δικαιούμενοι Συμμετοχής	41
6.2	Προσωπική κατάσταση του Προσφέροντα	42
6.3	Δέσμευση μη Απόσυρσης της Προσφοράς	44
6.4	Στελέχωση Ομάδας Έργου	44
7	ΙΣΧΥΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.....	45
8	ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	46
8.1	Χρόνος και Τόπος Υποβολής	46
8.2	Τρόπος Σύνταξης και Υποβολής.....	46
8.3	Περιεχόμενα Προσφοράς.....	47
9	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ.....	49
9.1	Αποσφράγιση Προσφορών.....	49
9.2	Έλεγχος Προϋποθέσεων Συμμετοχής.....	49
9.3	Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών.....	49
9.4	Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών	52
9.5	Διευκρινίσεις και Διασαφηνίσεις Προσφορών.....	52
9.6	Ολοκλήρωση Αξιολόγησης	53
10	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ.....	53
10.1	Ανάθεση Σύμβασης.....	53

10.2	Γνωστοποίηση Αποτελεσμάτων Διαγωνισμού	53
10.3	Ακύρωση διαγωνισμού	53
10.4	Κατάρτιση και Υπογραφή Συμφωνίας.....	53
ΜΕΡΟΣ Β: ΣΥΜΦΩΝΙΑ.....		55
ΑΡΘΡΟ 1: ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ		55
ΑΡΘΡΟ 2: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ.....		55
ΑΡΘΡΟ 3: ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ		56
ΑΡΘΡΟ 4: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ - ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ		56
ΑΡΘΡΟ 5: ΕΚΧΩΡΗΣΗ.....		56
ΑΡΘΡΟ 6: ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ		56
ΑΡΘΡΟ 7: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ		57
ΑΡΘΡΟ 8: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΤΗΡΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ		57
ΑΡΘΡΟ 9: ΚΥΡΝομικέΙΟΤΗΤΑ		57
ΑΡΘΡΟ 10: ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ		57
ΑΡΘΡΟ 11: ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ		58
ΑΡΘΡΟ 12: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ		58
ΑΡΘΡΟ 13: ΡΗΤΡΕΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ.....		59
ΑΡΘΡΟ 15: ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ – ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.....		59
ΑΡΘΡΟ 16: ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		60
ΑΡΘΡΟ 17: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ		61
ΑΡΘΡΟ 18: ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ		61
ΑΡΘΡΟ 19: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....		61
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΝΤΥΠΩΝ		

ΜΕΡΟΣ Α: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) διενεργεί ανοικτό διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας, για την Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων ρυθμιστικών πλαισίων.

2 ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Παρ.	ΣΤΟΙΧΕΙΟ	
2.1	Αριθμός Διαγωνισμού	03/2023
2.2	Αντικείμενο της Σύμβασης	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων ρυθμιστικών πλαισίων, που εντάσσονται στην κατηγορία CPV 71314000, 71314200, 85312320, 79140000.
2.3	Εκτιμώμενη Αξία	Ενενήντα Χιλιάδες ευρώ (€90.000) μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.
2.4	Χρηματοδότηση	100% από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
2.5	Δικαίωμα προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης του 29(5) του Ν.73(Ι)/2016	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
2.6	Διαδικασία διαγωνισμού	Ανοικτός διαγωνισμός για τη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών
2.7	Κριτήριο Ανάθεσης	Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας.

Παρ.	ΣΤΟΙΧΕΙΟ	
2.8	Αναθέτουσα Αρχή	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
2.9	Αρμόδιος Λειτουργός	Μαρία-Ελένη Δελέντα Μηχανικός Ενέργειας Α' Αγίας Παρασκευής 20, Στρόβολος 2002, Λευκωσία Τηλ: +357 22 666363 Φαξ: +357 22 667763 E-mail: regulator.cy@cera.org.cy
2.10	Περίοδος διάθεσης Εγγράφων Διαγωνισμού	Έως την προθεσμία υποβολής προσφορών
2.11	Τόπος και τρόπος διάθεσης Εγγράφων Διαγωνισμού	Δωρεάν, μέσω του Ηλεκτρονικού Συστήματος Σύναψης Συμβάσεων (eProcurement) στο χώρο του διαγωνισμού, στην ιστοσελίδα www.eprocurement.gov.cy .
2.12	Προθεσμία Υποβολής Σχολίων / Ερωτήσεων / Εισηγήσεων Αποστολή απαντήσεων από την Αναθέτουσα Αρχή	<ul style="list-style-type: none"> • Έως 22/03/2023 και ώρα 11:00 • Έως 05/04/2023 και ώρα 15:00
2.13	Προθεσμία υποβολής Προσφορών	Έως 19/04/2023 και ώρα 11:00
2.14	Τόπος υποβολής Προσφορών	Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (eProcurement) στο χώρο του διαγωνισμού στην ιστοσελίδα www.eprocurement.gov.cy .
2.15	Δέσμευση μη Απόσυρσης της Προσφοράς	Πέντε τοις εκατό (5%) του ποσού της προσφοράς
2.16	Διάρκεια ισχύος Προσφορών	Τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών
2.17	Γλώσσα σύνταξης Προσφοράς	Ελληνική
2.18	Νόμισμα Προσφοράς	Ευρώ
2.19	Εκτιμώμενη ημερομηνία γνωστοποίησης αποτελεσμάτων	Δύο (2) μήνες από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών
2.20	Εκτιμώμενη ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	Τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών
2.21	Τόπος παροχής υπηρεσιών	Στα γραφεία του Ανάδοχου
2.22	Διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης	Δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία έναρξης της υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης

3 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Ο Διαγωνισμός θα διεξαχθεί σύμφωνα με τους σχετικούς με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας όπως τυχόν έχουν κατά περίπτωση τροποποιηθεί και ισχύουν, και ειδικότερα:
 - α. τον περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2016, ο οποίος έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28 Απριλίου 2016 {N.73(I)/2016}.
 - β. τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμούς, οι οποίοι έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6 Ιουλίου 2012 (ΚΔΠ 242/2012).
 - γ. τους περί της Διαχείρισης της Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων και των Διαδικασιών Αποκλεισμού των Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Κανονισμούς του 2016, οι οποίοι έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28 Απριλίου 2016 (ΚΔΠ 138/2016).
 - δ. τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Χρήση Ηλεκτρονικών Μέσων) Κανονισμούς (ΚΔΠ249/2009).

Πρόσβαση στα έγγραφα της προαναφερθείσας νομοθεσίας μπορούν να έχουν οι Οικονομικοί Φορείς μέσω της ιστοσελίδας www.treasury.gov.cy.

4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.1 Αντικείμενο

Η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική καθώς και τις προτάσεις του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) για τον ρόλο των Ενεργών Πελατών, των Ενεργειακών Κοινοτήτων και της απόκρισης της ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης καθώς και τις υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, αποφάσισε την προκήρυξη Διαγωνισμού για την **Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων ρυθμιστικών πλαισίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 122, 123 και 124 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022 (N. 130(I)/2021) και των Άρθρων 37 και 38 του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2022 (N. 107(I)/2022).**

4.1.1 Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο

Το Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τον καθορισμό των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την προώθηση των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών ανανεώσιμων πηγών και την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής

Εκπροσώπησης ορίζεται στις ακόλουθες σχετικές με τη Σύμβαση Οδηγίες και Κανονισμούς του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.
- Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.
- Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (RED II).

Η Οδηγία (ΕΕ) 2019/944, παράλληλα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 καθώς και την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, αφορά την επικαιροποίηση των υφιστάμενων εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να προσαρμοστεί ο σχεδιασμός τους σε νέες δομές της αγοράς σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς στόχους για το 2030. Ειδικότερα, ο κύριος σκοπός του νέου σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και νέων συμμετεχόντων με περισσότερη ευελιξία που να προωθεί αυξημένα επίπεδα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), χωρίς όμως να τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια του εφοδιασμού. Επιπλέον, τονίζονται οι νέοι ρόλοι των καταναλωτών, που επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Ενεργοί πελάτες – Αυτοκαταναλωτές Ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

Όπως αναφέρεται στο προοίμιο (10) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, οι καταναλωτές διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην επίτευξη της απαραίτητης ευελιξίας, ώστε το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας να προσαρμοστεί στη μεταβλητή και κατανομημένη παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ο υγιής ανταγωνισμός στις λιανικές αγορές θα έχει ουσιώδη σημασία, ώστε να διασφαλίζεται η ανάπτυξη με γνώμονα την αγορά καινοτόμων νέων υπηρεσιών, οι οποίες ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και δυνατότητες των καταναλωτών, ενώ παράλληλα θα αυξάνεται η ευελιξία του συστήματος. Ωστόσο, η έλλειψη παροχής στους καταναλωτές πληροφοριών σε πραγματικό ή σε σχεδόν πραγματικό χρόνο σχετικά με την ενεργειακή τους κατανάλωση, έχει εμποδίσει την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά ενέργειας και στην ενεργειακή μετάβαση. Με την πρόβλεψη της δυνατότητας των καταναλωτών να συμμετέχουν στην αγορά ενέργειας περισσότερο και με νέους τρόπους, και με τον εφοδιασμό τους με τα απαραίτητα για τον σκοπό αυτό εργαλεία, αναμένεται ότι οι πολίτες θα επωφεληθούν από την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και θα επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης όσον αφορά τις ΑΠΕ.

Το Άρθρο 2(8) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ορίζει ως «ενεργό πελάτη» τον τελικό πελάτη ή την ομάδα τελικών πελατών που δρουν από κοινού, οι οποίοι καταναλώνουν ή αποθηκεύουν ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στους χώρους τους εντός καθορισμένων ορίων ή, όταν επιτρέπεται από τα κράτη μέλη, σε άλλους χώρους, ή πωλούν αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ή συμμετέχουν σε προγράμματα ευελιξίας ή ενεργειακής απόδοσης, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Η Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, ορίζει στο Άρθρο 2(14) τον «αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές» ως τον τελικό πελάτη ο οποίος λειτουργεί εντός των εγκαταστάσεων του που βρίσκονται εντός καθορισμένων ορίων ή, όπου επιτρέπεται από κράτος μέλος, σε άλλες εγκαταστάσεις, και ο οποίος παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για τις δικές του ανάγκες και μπορεί να αποθηκεύει ή να πωλεί αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι, για τους μη οικιακούς αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, οι δραστηριότητες αυτές δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητά τους. Το Άρθρο 2(15) ορίζει τους «αυτοκαταναλωτές ενέργειας από

ανανεώσιμες πηγές που ενεργούν από κοινού» ως την ομάδα τουλάχιστον δύο από κοινού ενεργούντων αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές οι οποίοι βρίσκονται στο ίδιο κτίριο ή πολυκατοικία.

Σύμφωνα με το Άρθρο 15(1) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες δικαιούνται να ενεργούν ως ενεργοί πελάτες, χωρίς να υποβάλλονται σε δυσανάλογες ή διακριτικές τεχνικές απαιτήσεις, διοικητικές απαιτήσεις, διαδικασίες και χρεώσεις, και σε τέλη δικτύου που δεν αντανακλούν το κόστος. Όπως αναφέρεται στο Άρθρο 15(2), τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες:

α) δικαιούνται να ασκούν τη δραστηριότητά τους είτε απευθείας είτε μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης.

β) δικαιούνται να πωλούν αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια μεταξύ άλλων μέσω συμφωνιών αγοράς ενέργειας.

γ) δικαιούνται να συμμετέχουν σε προγράμματα ευελιξίας και ενεργειακής απόδοσης.

δ) δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτους τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς οι τρίτοι αυτοί να θεωρούνται ενεργοί πελάτες.

ε) καταβάλλουν τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, είναι διαφανή και δεν εισάγουν διακρίσεις, με χωριστή πληροφόρηση για την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο, σύμφωνα με το Άρθρο 59 παράγραφος 9 της παρούσας οδηγίας και το Άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή και ισορροπημένο στον επιμερισμό του συνολικού κόστους του συστήματος.

στ) είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Στον βαθμό αυτόν είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν σύμφωνα με το Άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

Επίσης, το Άρθρο 15(5) επισημάνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες που έχουν στην ιδιοκτησία τους εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας:

α) έχουν το δικαίωμα σύνδεσης με το δίκτυο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά το αίτημα, εφόσον πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις, όπως η ευθύνη εξισορρόπησης και η επαρκής διάθεση μετρητών.

β) δεν υποβάλλονται σε καμία διπλή επιβάρυνση, συμπεριλαμβανομένων των τελών δικτύου, για την αποθηκευμένη ηλεκτρική ενέργεια που παραμένει εντός των εγκαταστάσεών τους και όταν παρέχουν υπηρεσίες ευελιξίας σε διαχειριστές συστημάτων.

γ) δεν υποβάλλονται σε δυσανάλογες απαιτήσεις άδειας και τέλη.

δ) επιτρέπεται να παρέχουν περισσότερες από μία υπηρεσίες ταυτόχρονα, εάν είναι τεχνικά εφικτό.

Σύμφωνα με το Άρθρο 21 της Οδηγίας 2018/2001,

1 Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι καταναλωτές να έχουν δικαίωμα να γίνουν αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με βάση το παρόν άρθρο.

2 Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεμονωμένα ή μέσω φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, να δικαιούνται:

α) να παράγουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων για δική τους κατανάλωση, να αποθηκεύουν και να πωλούν την πλεονάζουσα παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων μέσω συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας,

προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας και συμβάσεων εμπορίας χωρίς διαμεσολάβηση, χωρίς να υπόκεινται:

i) σε σχέση με την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνουν από το δίκτυο ή διοχετεύουν σε αυτό, σε μεροληπτικές ή δυσανάλογα επαχθείς διαδικασίες και επιβαρύνσεις και σε τέλη δικτύου που δεν αντανakλούν το κόστος·

ii) σε σχέση με την αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παραμένει στις εγκαταστάσεις τους, σε μεροληπτικές ή δυσανάλογα επαχθείς διαδικασίες και σε οποιαδήποτε επιβάρυνση ή τέλος·

β) να εγκαθιστούν και να λειτουργούν συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας σε συνδυασμό με εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για αυτοκατανάλωση, χωρίς να είναι υπόχρεοι σε οποιαδήποτε διπλή χρέωση, όπως τέλη δικτύου, για την αποθηκευμένη ηλεκτρική ενέργεια η οποία παραμένει στις εγκαταστάσεις τους·

γ) να διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικοί καταναλωτές·

δ) να λαμβάνουν αμοιβή, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω καθεστώτων στήριξης, για την αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που διοχετεύουν στο δίκτυο, η οποία αποτυπώνει την αγοραία αξία της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας και λαμβάνει ενδεχομένως υπόψη τη μακροπρόθεσμη αξία της για το δίκτυο, το περιβάλλον και την κοινωνία.

3 Τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλλουν αμερόληπτες και αναλογικές χρεώσεις και τέλη σε αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε σχέση με την αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική τους ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η οποία παραμένει στις εγκαταστάσεις τους, σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν η αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές λαμβάνει αποτελεσματική στήριξη, μόνο εφόσον δεν υπονομεύονται η οικονομική βιωσιμότητα του έργου και ο χαρακτήρας κινήτρου αυτής της στήριξης·

β) από 1^η Δεκεμβρίου 2026, εάν το συνολικό μερίδιο των εγκαταστάσεων αυτοκατανάλωσης υπερβαίνει το 8% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος ηλεκτρικής ενέργειας ενός κράτους μέλους, και αν αποδειχθεί από ανάλυση κόστους-οφέλους από την εθνική ρυθμιστική αρχή του εν λόγω κράτους μέσω ανοικτής, διαφανούς και συμμετοχικής διαδικασίας, ότι η παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) είτε προκαλεί σημαντικά δυσανάλογη επιβάρυνση στη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα του ηλεκτρικού συστήματος ή δημιουργεί κίνητρο που υπερβαίνει το αντικειμενικά απαραίτητο για την επίτευξη οικονομικώς συμφέρουσας ανάπτυξης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και ότι αυτή η επιβάρυνση ή το κίνητρο δεν είναι δυνατό να ελαχιστοποιηθεί μέσω άλλων εύλογων δράσεων ή

γ) εάν η αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές παράγεται σε εγκαταστάσεις με δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής που υπερβαίνει τα 30 kW.

4 Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που βρίσκονται στο ίδιο κτίριο, συμπεριλαμβανομένων των πολυκατοικιών, δικαιούνται να συμμετέχουν από κοινού σε δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και ότι έχουν τη δυνατότητα να ρυθμίζουν μεταξύ τους τον επιμερισμό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται στη μονάδα ή τις μονάδες τους, με την επιφύλαξη των εν ισχύ τελών δικτύου και άλλων σχετικών χρεώσεων, τελών, εισφορών και φόρων εφαρμοστέων σε κάθε αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβούν σε διάκριση μεταξύ αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που ενεργούν από κοινού. Τυχόν διαφορετική μεταχείριση είναι αναλογική και δεόντως αιτιολογημένη.

- 5 Η εγκατάσταση του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να τελεί υπό την κυριότητα ή τη διαχείριση ενός τρίτου μέρους όσον αφορά την εγκατάσταση, τη λειτουργία, συμπεριλαμβανομένης της μέτρησης και της συντήρησης, εφόσον το τρίτο μέρος παραμένει υπό τις εντολές του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το ίδιο το τρίτο μέρος δεν θεωρείται αυτοκαταναλωτής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- 6 Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ευνοϊκό πλαίσιο για να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη της αυτοκατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με βάση αξιολόγηση των υφιστάμενων αδικαιολόγητων φραγμών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του δυναμικού της στο έδαφος και τα ενεργειακά δίκτυά τους. Το εν λόγω πλαίσιο, μεταξύ άλλων:
- α) καλύπτει την πρόσβαση όλων των τελικών πελατών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων όσων ζουν σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·
 - β) αντιμετωπίζει τους αδικαιολόγητους φραγμούς για τη χρηματοδότηση των έργων στην αγορά και περιλαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση·
 - γ) αντιμετωπίζει άλλους πιθανούς αδικαιολόγητους κανονιστικούς φραγμούς για την αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων και για τους ενοίκους·
 - δ) περιλαμβάνει κίνητρα για τους ιδιοκτήτες κτιρίων προκειμένου να δημιουργούν ευκαιρίες για αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων και για τους ενοικιαστές·
 - ε) παρέχει στους αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, για την αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που εγχέουν στο δίκτυο, πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στα σχετικά καθεστώτα στήριξης, καθώς και σε όλα τα τμήματα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας·
 - στ) διασφαλίζει ότι οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβάλλουν επαρκώς και με ισορροπημένο τρόπο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του συστήματος όταν η ηλεκτρική ενέργεια εγχέεται στο δίκτυο. Τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν σύνοψη των πολιτικών και των μέτρων στο πλαίσιο του ευνοϊκού πλαισίου, και αξιολόγηση της εφαρμογής τους στα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και στις εκθέσεις προόδου τους δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.
- 7 Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ.

Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών – Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας

Σημαντικό ρόλο στην εγκαθίδρυση των ενεργών πελατών έχουν και οι «Ενεργειακές Κοινότητες». Το Άρθρο 2(11) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ορίζει ως «ενεργειακή κοινότητα πολιτών» τη νομική οντότητα που:

- α) βασίζεται σε εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή και τελεί υπό τον ουσιαστικό έλεγχο εταίρων ή μελών που είναι φυσικά πρόσωπα, τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, ή μικρές επιχειρήσεις,
- β) έχει ως πρωταρχικό σκοπό να παρέχει περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη σε επίπεδο κοινότητας για τα μέλη ή εταίρους της ή τις τοπικές περιοχές όπου δραστηριοποιείται και όχι να παράγει οικονομικά κέρδη, και
- γ) μπορεί να δραστηριοποιείται στην παραγωγή, περιλαμβανομένης της παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, στη διανομή και στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες κατανάλωσης, σωρευτικής εκπροσώπησης, αποθήκευσης ενέργειας, στις υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης, στις υπηρεσίες φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, ή στην παροχή άλλων υπηρεσιών

ενέργειας στους εταίρους ή τα μέλη της.

Με αναφορά στις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών (ΕΚΠ), η Οδηγία συνεχίζει με το Άρθρο 16 όπου επισημάνει ότι:

- 1 Τα κράτη μέλη προβλέπουν ευνοϊκό κανονιστικό πλαίσιο για τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών εξασφαλίζοντας ότι:
 - α) η συμμετοχή σε ενεργειακή κοινότητα πολιτών είναι ανοικτή και οικειοθελής·
 - β) οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών έχουν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από την κοινότητα · σε αυτή την περίπτωση, ισχύει το άρθρο 12·
 - γ) οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών δεν χάνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν ως οικιακοί πελάτες ή ενεργοί πελάτες·
 - δ) με την επιφύλαξη της καταβολής δίκαιης αποζημίωσης όπως αξιολογείται από τη ρυθμιστική αρχή, ο σχετικός διαχειριστής συστήματος διανομής συνεργάζεται με τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών ώστε να διευκολύνει τις μεταφορές ηλεκτρικής ενέργειας εντός των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών·
 - ε) οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών υπόκεινται σε διαδικασίες και επιβαρύνσεις που δεν επιφέρουν διακρίσεις και είναι δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς, μεταξύ άλλων για την καταχώριση και τη χορήγηση αδειών, και σε τέλη δικτύου που είναι διαφανή, δεν επιφέρουν διακρίσεις και αντικατοπτρίζουν το κόστος, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή και ισορροπημένο στον επιμερισμό του συνολικού κόστους του συστήματος.
- 2 Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στο ευνοϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο ότι οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών:
 - α) είναι ανοικτές σε διασυνοριακή συμμετοχή·
 - β) έχουν δικαίωμα να κατέχουν, να συστήνουν, να αγοράζουν ή να μισθώνουν δίκτυα διανομής και να τα διαχειρίζονται αυτόνομα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου·
 - γ) υπόκεινται σε εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 38 παράγραφος 2.
- 3 Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών:
 - α) έχουν πρόσβαση σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας είτε απευθείας είτε μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις·
 - β) αντιμετωπίζονται με αναλογικό τρόπο που δεν επιφέρει διακρίσεις όσον αφορά τις δραστηριότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών, διαχειριστών συστήματος διανομής ή συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση·
 - γ) είναι οικονομικά υπεύθυνες για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Στον βαθμό αυτό είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
 - δ) όσον αφορά την κατανάλωση αυτοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών αντιμετωπίζονται ως ενεργοί πελάτες σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο ε)·
 - ε) έχουν δικαίωμα να οργανώνουν εντός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών την από κοινού χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής που έχει στην

ιδιοκτησία της η κοινότητα, με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του παρόντος άρθρου και με διατήρηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ως καταναλωτών. Για τους σκοπούς του στοιχείου ε) του πρώτου εδαφίου, σε περίπτωση που η ηλεκτρική ενέργεια επιμερίζεται, αυτό ισχύει με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων τελών δικτύου, τιμολογίων και εισφορών, σύμφωνα με διαφανή ανάλυση κόστους-οφέλους των κατανεμημένων ενεργειακών πόρων που έχει αναπτύξει η εθνική αρμόδια αρχή.

4 Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να χορηγήσουν στις ενεργειακές κοινότητες πολιτών το δικαίωμα διαχείρισης δικτύου διανομής στην περιοχή λειτουργίας τους και να καθορίσουν τις σχετικές διαδικασίες, με την επιφύλαξη του κεφαλαίου IV και των λοιπών κανόνων και κανονισμών που ισχύουν για τους διαχειριστές συστημάτων διανομής. Όποτε χορηγείται αυτό το δικαίωμα, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών:

α) μπορούν να συνάψουν συμφωνία όσον αφορά τη λειτουργία του δικτύου τους με σχετικό διαχειριστή συστήματος διανομής ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς με το οποίο είναι συνδεδεμένο το δίκτυό τους ·

β) υπόκεινται σε κατάλληλα τέλη δικτύου στα σημεία σύνδεσης μεταξύ του δικτύου τους και του δικτύου διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών και ότι τα εν λόγω τέλη δικτύου περιλαμβάνουν χωριστή πληροφόρηση για την ηλεκτρική ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται το δίκτυο διανομής και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 7·

γ) οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών δεν επιφέρουν διακρίσεις ή βλάβες στους πελάτες που παραμένουν συνδεδεμένοι με το σύστημα διανομής.

Η «Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας» παρουσιάζεται στο Άρθρο 2(16) της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και ορίζεται ως η νομική οντότητα:

α) η οποία, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, στηρίζεται σε ανοικτή και εθελοντική συμμετοχή, έχει αυτονομία και τελεί υπό τον ουσιαστικό έλεγχο των μετόχων ή των μελών που βρίσκονται κοντά στα έργα ανανεώσιμης ενέργειας που ανήκουν και αναπτύσσονται από εν την εν λόγω νομική οντότητα.

β) της οποίας οι μέτοχοι ή τα μέλη είναι φυσικά πρόσωπα, μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ή τοπικές αρχές και δήμοι.

γ) της οποίας ο πρωταρχικός στόχος είναι να προσφέρει στους μετόχους ή στα μέλη της ή στις τοπικές περιοχές όπου δραστηριοποιείται, περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη σε επίπεδο κοινότητας και όχι οικονομικά κέρδη.

Επιπλέον, αναφορικά με τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (ΚΑΕ), το Άρθρο 22 της ίδιας Οδηγίας τονίζει ότι:

1 Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες, ιδίως οι οικιακοί, έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε ΚΑΕ διατηρώντας παράλληλα τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις που έχουν ως τελικοί πελάτες, και χωρίς να υπόκεινται σε όρους ή διαδικασίες που δεν αιτιολογούνται ή εισάγουν διακρίσεις, και θα απέτρεπαν τη συμμετοχή τους σε κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας, εφόσον, στην περίπτωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων, η συμμετοχή τους δεν συνιστά την κύρια εμπορική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα.

2 Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας έχουν δικαίωμα:

(α) να παράγουν, να καταναλώνουν, να αποθηκεύουν και να πωλούν ανανεώσιμη ενέργεια, μεταξύ άλλων μέσω συμβάσεων αγοράς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(β) να επιμερίζουν εντός της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας την ενέργεια από ανανεώσιμες

πηγές που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής ιδιοκτησίας της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, με την επιφύλαξη των άλλων απαιτήσεων του παρόντος άρθρου και της διασφάλισης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας ως τελικών καταναλωτών.

(γ) να έχουν πρόσβαση σε όλες τις κατάλληλες αγορές ενέργειας τόσο απευθείας όσο και μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

3 Τα κράτη μέλη πραγματοποιούν αξιολόγηση των φραγμών και των δυνατοτήτων ανάπτυξης των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας στο έδαφός τους.

4 Τα κράτη μέλη παρέχουν ευνοϊκό πλαίσιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας. Το πλαίσιο αυτό διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι:

α) καταργούνται οι αδικαιολόγητοι κανονιστικοί και διοικητικοί φραγμοί για τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας·

β) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας που παρέχουν ενέργεια ή υπηρεσίες σωρευτικής εκπροσώπησης ή άλλες εμπορικές υπηρεσίες σχετικές με την ενέργεια υπόκεινται στις ρυθμίσεις που αφορούν τις εν λόγω δραστηριότητες·

γ) ο διαχειριστής του δικτύου διανομής συνεργάζεται με τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας για να διευκολύνει τις μεταβιβάσεις ενέργειας εντός των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας·

δ) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας υπόκεινται σε δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών καταχώρισης και αδειοδότησης, και σε τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, καθώς και σε τέλη, εισφορές και φόρους, διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή, δίκαιο και ισορροπημένο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του ηλεκτρικού συστήματος, σύμφωνα με διαφανή ανάλυση κόστους-ωφέλειας των καταναλωμένων πηγών ενέργειας που αναπτύσσουν οι εθνικές αρμόδιες αρχές·

ε) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας δεν υπόκεινται σε διακριτική μεταχείριση σε σχέση με τις δραστηριότητές, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών, διαχειριστών συστημάτων διανομής ή λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά·

στ) η συμμετοχή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας είναι προσβάσιμη σε όλους τους καταναλωτές, περιλαμβανομένων των καταναλωτών από νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·

ζ) διατίθενται εργαλεία για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και πληροφόρηση·

η) παρέχεται στις δημόσιες αρχές κανονιστική στήριξη και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων για τη δημιουργία κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και τη διευκόλυνση της άμεσης συμμετοχής των αρχών·

θ) υπάρχουν κανόνες που διασφαλίζουν την ισότιμη και χωρίς διακρίσεις μεταχείριση των καταναλωτών που συμμετέχουν στην κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας.

5 Τα κύρια στοιχεία που διέπουν το ευνοϊκό πλαίσιο της παραγράφου 4 και την εφαρμογή του συμπεριλαμβάνονται στις επικαιροποιήσεις των ενοποιημένων εθνικών σχεδίων των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα και στις εκθέσεις προόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.

6 Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας είναι ανοιχτές στη διασυνοριακή συμμετοχή.

7 Με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη κατά τον σχεδιασμό καθεστώτων στήριξης τις ιδιαιτερότητες των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας, ώστε να τους επιτρέπουν να συναγωνίζονται για στήριξη επί ίσοις όροις με τους άλλους συμμετέχοντες

στην αγορά.

Απόκριση της ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης

Το Άρθρο 2(20) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ορίζει την «απόκριση της ζήτησης» ως τις αλλαγές στο ηλεκτρικό φορτίο από τους τελικούς πελάτες σε σύγκριση με τις κανονικές ή τρέχουσες καταναλωτικές τους συνήθειες, με βάση τα σήματα της αγοράς, συμπεριλαμβανομένου της απόκρισης σε χρονικά μεταβαλλόμενες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ή σε οικονομικά κίνητρα, ή σε απόκριση μετά την αποδοχή προσφοράς του τελικού πελάτη, μεμονωμένα ή μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, με σκοπό την πώληση της μείωσης ή της αύξησης της ζήτησης σε δεδομένη τιμή σε οργανωμένες αγορές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1348/2014 της Επιτροπής.

Επιπλέον, το Άρθρο 2(18) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ορίζει τη «σωρευτική εκπροσώπηση» ως δραστηριότητα ασκούμενη από φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συνδυάζει φορτία ή παραγόμενη ενέργεια από περισσότερους του ενός πελάτες προς πώληση, αγορά ή δημοπρασία σε οποιαδήποτε αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Στην συνέχεια, το Άρθρο 17 «Απόκριση ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης» της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 καθορίζει ότι:

{1} Τα κράτη μέλη επιτρέπουν και προωθούν τη συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους τελικούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων όσων προσφέρουν απόκριση ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, να συμμετέχουν από κοινού με τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

{2} Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής, κατά την προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών, αντιμετωπίζουν χωρίς διακρίσεις τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση της απόκρισης ζήτησης από κοινού με τους παραγωγούς, βάσει των τεχνικών τους δυνατοτήτων.

{3} Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το σχετικό ρυθμιστικό τους πλαίσιο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το δικαίωμα κάθε συμμετέχοντος στην αγορά δραστηριοποιούμενου στη σωρευτική εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, να εισέρχεται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς τη συγκατάθεση των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά·

β) αντικειμενικούς και διαφανείς κανόνες που αναθέτουν με σαφήνεια ρόλους και αρμοδιότητες σε όλες τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και τους πελάτες·

γ) αντικειμενικούς και διαφανείς κανόνες και διαδικασίες για την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά δραστηριοποιούμενων στη σωρευτική εκπροσώπηση και λοιπών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των οποίων να εξασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα επί ίσοις όροις και χωρίς διακρίσεις και, ταυτόχρονα, η πλήρης προστασία των εμπορικών δεδομένων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πελατών·

δ) την υποχρέωση για τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση να είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Στον βαθμό αυτόν είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

ε) οι τελικοί πελάτες οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση με ανεξάρτητους φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης δεν επιβαρύνονται με πληρωμές, κυρώσεις ή άλλον αδικαιολόγητο συμβατικό

περιορισμό από τους προμηθευτές τους·

στ) μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση και των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης για ανισορροπίες.

{4} Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας ή από τους συμμετέχοντες τελικούς πελάτες να καταβάλλουν χρηματική αποζημίωση σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά ή στο αντίστοιχο υπεύθυνο για την ισορροπία μέρος, εάν αυτοί οι συμμετέχοντες στην αγορά ή το υπεύθυνο για την ισορροπία μέρος επηρεάζονται άμεσα από την ενεργοποίηση της απόκρισης ζήτησης. Η χρηματική αποζημίωση αυτή δεν δημιουργεί φραγμό για την είσοδο στην αγορά συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση ούτε φραγμό για την ευελιξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η καταβολή της χρηματικής αποζημίωσης περιορίζεται αυστηρά στην κάλυψη των δαπανών για τους προμηθευτές των συμμετεχόντων πελατών ή του αντίστοιχου υπεύθυνου για την ισορροπία μέρους ως αποτέλεσμα της ενεργοποίησης της απόκρισης ζήτησης. Η μέθοδος υπολογισμού της αποζημίωσης μπορεί να λαμβάνει υπόψη τα οφέλη που προκαλούνται από τους ανεξάρτητους φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά και σε μια τέτοια περίπτωση οι φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης ή οι συμμετέχοντες καταναλωτές μπορεί να απαιτείται να συνεισφέρουν στην εν λόγω αποζημίωση μόνον εάν και στο βαθμό που τα οφέλη για όλους τους προμηθευτές, τους πελάτες και τα αντίστοιχα υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη δεν υπερβαίνουν τις άμεσες δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν. Η μέθοδος υπολογισμού υπόκειται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής ή άλλης εθνικής αρμόδιας αρχής.

{5} Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ρυθμιστικές αρχές ή, εφόσον απαιτείται από το οικείο εθνικό νομικό σύστημα, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής σε στενή συνεργασία με τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους τελικούς πελάτες να καθορίζουν τις τεχνικές απαιτήσεις για τη συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας βάσει των τεχνικών χαρακτηριστικών των εν λόγω αγορών και των τεχνικών δυνατοτήτων της απόκρισης ζήτησης. Οι απαιτήσεις αυτές καλύπτουν τη συμμετοχή φορτίων σωρευτικής εκπροσώπησης.

4.1.2 Εθνικό νομοθετικό πλαίσιο

Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμοι του 2021 και 2022 (Ν. 130(Ι)/2021)

Στις 7 Οκτωβρίου 2021, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2021 Ν.130(Ι)/2021 (Νόμος Ηλεκτρισμού) για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, μερικής εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, αποτελεσματικής εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας και αποτελεσματικότερης εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2019/943, σχετικά με τη εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/1485, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Νόμος Ηλεκτρισμού προβλέπει για τη ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού στη Δημοκρατία, θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την προστασία των καταναλωτών, με στόχο τη

δημιουργία πραγματικά ολοκληρωμένων, ανταγωνιστικών, επικεντρωμένων στον καταναλωτή, ευέλικτων, δίκαιων και διαφανών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση.

Με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων μιας ολοκληρωμένης αγοράς, μεταξύ άλλων, έχει στόχο να διασφαλίσει οικονομικά προσιτές, διαφανείς τιμές και κόστος ενέργειας για τους καταναλωτές, υψηλό βαθμό ασφάλειας του εφοδιασμού και ομαλή μετάβαση σε ένα ενεργειακό σύστημα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Επίσης, ορίζει βασικούς κανόνες για την οργάνωση και τη λειτουργία του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως κανόνες για την ενίσχυση της θέσης και την προστασία των καταναλωτών, για την ανοικτή πρόσβαση στην ολοκληρωμένη αγορά και για την πρόσβαση τρίτων μερών στις υποδομές μεταφοράς και διανομής.

Τέλος, διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργούν με σκοπό την επίτευξη ανταγωνιστικής, ασφαλούς και περιβαλλοντικά βιώσιμης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να τυγχάνουν οποιασδήποτε διάκρισης όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους.

Εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

Όσον αφορά την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η αγορά αυτή τη στιγμή λειτουργεί σε ανταγωνιστική βάση βάσει Διμερών Συμβολαίων μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών ενέργειας, ως μεταβατική ρύθμιση που βασίζεται σε μηνιαία περίοδο διακανονισμού. Η λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού με την εφαρμογή των ήδη εγκεκριμένων Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού (KAH - (Trade and Settlement Rules – TSR)) που εφαρμόζουν το μοντέλο net-pool που περιγράφεται στην Ρυθμιστική Απόφαση 01/2015 της ΠΑΕΚ δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια στο εν λόγω πριν την επίλυση των εκκρεμοτήτων που αναφέρονται στην ανακοίνωση της ΠΑΕΚ ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 2022 μετά την αξιολόγηση της 2^{ης} δοκιμαστικής περιόδου του Συστήματος Διαχείρισης Αγοράς Ηλεκτρισμού (Market Management System – MMS). Θα τεθούν σε εφαρμογή. Ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ) βρίσκεται στη διαδικασία έναρξης της ανάπτυξης της Υποδομής Ευφών Συστημάτων Μέτρησης (Advanced Metering Infrastructure - AMI) με 400.000 έξυπνους μετρητές (η εγκατάσταση αναμένεται να ολοκληρωθεί το αργότερο έως το τέλος του 2025 αν και διαφαίνονται καθυστερήσεις σε σχέση με την κατακύρωση της προσφοράς λόγω προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών) οι οποίοι θα επικοινωνούν με κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης Δεδομένων (Meter Data Management System - MDMS). Το AMI προσφέρει την απαραίτητη παρατηρησιμότητα, παρακολούθηση και ανάκτηση δεδομένων και μετρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος στο σημείο σύνδεσης του πελάτη. Το AMI αυξάνει την ακρίβεια της πρόβλεψης φορτίου και ζήτησης, βελτιώνει την ανάλυση του συστήματος, επιτρέπει τη διαχείριση φορτίου και ζήτησης και τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του συστήματος διανομής. Βοηθά στη διαχείριση των φωτοβολταϊκών συστημάτων και την παρακολούθηση της παραγωγής, τη βελτιστοποίηση της πρόβλεψης της παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) καθώς και τη δυνατότητα απομακρυσμένων λειτουργιών ΔΣΔ (συνδέσεις/αποσυνδέσεις). Όλα τα παραπάνω συστήματα αποτελούν προϋπόθεση για τη σταδιακή άρση των εμποδίων εισόδου νέων συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και τεχνολογιών (ενεργοί πελάτες, ενεργειακές κοινότητες πολιτών, φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης ανταπόκριση ζήτησης).

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΠΑΕΚ)

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΠΑΕΚ) είναι η εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Κυπριακής Δημοκρατίας που εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ανεξάρτητη αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να

διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Στις 7 Οκτωβρίου 2021, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου Νόμος του 2021 (Ν.129(I)/2022), ο οποίος προβλέπει για τη σύσταση και λειτουργία ρυθμιστικής αρχής σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2009/73/ΕΚ, με δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις σε κάθε συναφές ρυθμιστικό θέμα, προκειμένου να λειτουργεί ορθώς η εσωτερική αγορά ηλεκτρισμού και η εσωτερική αγορά φυσικού αερίου σύμφωνα με τις πιο πάνω Οδηγίες και να είναι πλήρως ανεξάρτητη από οποιοδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό συμφέρον.

Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες και εξουσίες της ΡΑΕΚ περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία μιας πλήρως λειτουργικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου,
- Ρύθμιση λειτουργίας των αγορών ενέργειας για τη διευκόλυνση του υγιούς ανταγωνισμού,
- Διασφάλιση της επάρκειας, συνέχειας, της ποιότητας και της ασφάλειας παροχής ενέργειας,
- Ρύθμιση διατιμήσεων των δραστηριοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου,
- Προστασία των συμφερόντων των τελικών καταναλωτών ενέργειας,
- Χορήγηση, έλεγχος, επιβολή, τροποποίηση και ανάκληση αδειών,
- Σύμβουλος του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια,
- Αρχή Επίλυσης Διαφορών σε θέματα που σχετίζονται με τις ενεργειακές αγορές στη Κυπριακή Δημοκρατία,
- Διασφάλιση όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τον Νόμο,
- Επιβολή διοικητικών προστίμων σε περιπτώσεις παραβάσεων,
- Κατάρτιση και εφαρμογή μακροπρόθεσμου προγραμματισμού στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Προώθηση της χρήσης ΑΠΕ,
- Προώθηση της ανάπτυξης περιφερειακών αγορών ενέργειας εντός της ΕΕ,
- Προώθηση της Έρευνας και Ανάπτυξης στον ενεργειακό τομέα,
- Προώθηση της συνεργασίας με τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (Agency for the Cooperation of Energy Regulators - ACER) και το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (Council of European Energy Regulators - CEER) για μια εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ που θα συμβάλει στους στόχους της ΕΕ για τη βιωσιμότητα και το κλίμα.

Πέραν των πιο πάνω ειδικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών της η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της δύναται:

- Να λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών.
- Να λαμβάνει ρυθμιστικές αποφάσεις, με τις οποίες να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα ρυθμίζει την αγορά ηλεκτρισμού και ποιοι από τους κατόχους αδειών θα δεσμεύονται από μια τέτοια ρυθμιστική απόφαση.
- Να εκδίδει Κανονισμούς με βάση το Νόμο.

Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2022 (Ν. 107(Ι)/2022)

Ο περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2022 (Ν.107(Ι)/2022) ψηφίστηκε στις 15 Ιουλίου 2022 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για σκοπούς μερικής εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Ο σκοπός του Νόμου είναι η προώθηση και η ενθάρρυνση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θεσπίζοντας ένα κοινό πλαίσιο καθορίζοντας:

(α) έναν δεσμευτικό ενωσιακό στόχο για το συνολικό μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έτος 2030 και

(β) κανόνες για τη χρηματοδοτική στήριξη της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, για την αυτοκατανάλωση παρόμοιας ηλεκτρικής ενέργειας, για τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους τομείς θέρμανσης, ψύξης και μεταφορών, για την περιφερειακή συνεργασία μεταξύ της Δημοκρατίας και των κρατών μελών και μεταξύ της Δημοκρατίας και τρίτων χωρών, για τις εγγυήσεις προέλευσης, για τις διοικητικές διαδικασίες και για την πληροφόρηση και την κατάρτιση.

N.130(Ι)/2021 - Άρθρο 122, Ενεργοί Πελάτες

1. *Τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου (α) του εδαφίου (8) του άρθρου 22, οι τελικοί πελάτες έχουν δικαίωμα να ενεργούν ως ενεργοί πελάτες ή/και αυτοκαταναλωτές χωρίς να υποβάλλονται σε δυσανάλογες ή διακριτικές τεχνικές απαιτήσεις, διοικητικές απαιτήσεις και διαδικασίες.*
2. *Για την επίτευξη του σκοπού του εδαφίου (1), η ΡΑΕΚ καθορίζει με ρυθμιστική απόφασή της το πλαίσιο που απαιτείται και διασφαλίζει ότι οι ενεργοί πελάτες-*
 - (α) *δικαιούνται να ασκούν τη δραστηριότητά τους, απευθείας ή μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης,*
 - (β) *δικαιούνται να πωλούν αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια, μεταξύ άλλων, μέσω συμφωνιών αγοράς ενέργειας,*
 - (γ) *δικαιούνται να συμμετέχουν σε προγράμματα ευελιξίας και ενεργειακής απόδοσης,*
 - (δ) *δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτα μέρη τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς τα εν λόγω μέρη να θεωρούνται ενεργοί πελάτες,*
 - (δ) *δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτα μέρη τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς τα εν λόγω μέρη να θεωρούνται ενεργοί πελάτες,*
 - (ε) *καταβάλλουν τέλη δικτύου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (8) του άρθρου 22,*
 - (στ) *είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και στον βαθμό αυτόν είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν,*

(ζ) διαθέτουν συστήματα που υπολογίζουν χωριστά την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο: Νοείται ότι, δεν παραχωρούνται νέα δικαιώματα σε συστήματα που δεν υπολογίζουν χωριστά την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο μετά την 31η Δεκεμβρίου 2023 και ότι όλοι οι πελάτες που υπόκεινται σε τέτοια συστήματα έχουν το δικαίωμα επιλογής με βάση τις διατάξεις της παραγράφου (γ) του εδαφίου (8) του άρθρου 22.

3. Η ΡΑΕΚ δύναται να περιλαμβάνει στο πλαίσιο των διατάξεων του εδαφίου (2) διαφορετικές διατάξεις για τους μεμονωμένους και από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ισχύουν για όλους τους ενεργούς πελάτες και κάθε διαφορετική μεταχείριση προς τους από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες είναι αναλογική και δεόντως αιτιολογημένη.

4. Σε περίπτωση που οι ενεργοί πελάτες έχουν στην ιδιοκτησία τους εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας-

(α) έχουν το δικαίωμα σύνδεσης με το δίκτυο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος, εφόσον πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις, όπως η ευθύνη εξισορρόπησης και η επαρκής διάθεση μετρητών

(β) τα τέλη ή οι επιβαρύνσεις στις οποίες τυχόν υποβάλλονται καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (9) του άρθρου 22

(γ) δεν υποβάλλονται σε δυσανάλογες απαιτήσεις άδειας και τέλη

(δ) επιτρέπεται να παρέχουν περισσότερες από μία υπηρεσίες ταυτόχρονα, εάν είναι τεχνικά εφικτό.

N.107(I)/2022 – Άρθρο 38, Αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Οι καταναλωτές έχουν δικαίωμα να ενεργούν ως αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, είτε μεμονωμένα είτε μέσω φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, χωρίς να υποβάλλονται σε μεροληπτικές ή δυσανάλογα επαχθείς διαδικασίες.

2. Για την επίτευξη των σκοπών των διατάξεων του εδαφίου (1) και τηρουμένων των διατάξεων του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης της αυτοκατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η ΡΑΕΚ εκδίδει και δημοσιεύει ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που διασφαλίζουν ότι-

(α) οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μεμονωμένα ή μέσω φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, δύναται να-

(i) παράγουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για δική τους κατανάλωση·

(ii) αποθηκεύουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές·

(iii) πωλούν την πλεονάζουσα παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, μέσω συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας και συμβάσεων εμπορίας μεταξύ ομοτίμων·

Νοείται ότι, οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προβαίνουν στις δράσεις που αναφέρονται στις διατάξεις των υποπαραγράφων (i), (ii) και (iii), χωρίς να υπόκεινται-

(αα) σε σχέση με την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνουν από το δίκτυο ή διοχετεύουν σε αυτό, σε μεροληπτικές ή δυσανάλογα επαχθείς διαδικασίες και επιβαρύνσεις και σε τέλη

δικτύου που δεν αντανακλούν το κόστος·

(ββ) σε σχέση με την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι ίδιοι από ανανεώσιμες πηγές και παραμένει στις εγκαταστάσεις τους, σε μεροληπτικές ή δυσανάλογα επαχθείς διαδικασίες και σε οποιαδήποτε επιβάρυνση ή τέλος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (12) του άρθρου 22 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·

(iv) εγκαθιστούν και λειτουργούν συστήματα αποθήκευσης ενέργειας σε συνδυασμό με εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για αυτοκατανάλωση, χωρίς να είναι υπόχρεοι σε οποιαδήποτε διπλή χρέωση, όπως τέλη δικτύου, για την αποθηκευμένη ηλεκτρική ενέργεια η οποία παράχθηκε από τους ίδιους από ανανεώσιμες πηγές και παραμένει στις εγκαταστάσεις τους·

(v) διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών και καταναλωτών·

(vi) λαμβάνουν αμοιβή, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω καθεστώτων στήριξης, για την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι ίδιοι από ανανεώσιμες πηγές και διοχετεύουν στο δίκτυο, η οποία αποτυπώνει την αγοραία αξία της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας και λαμβάνει ενδεχομένως υπόψη τη μακροπρόθεσμη αξία της για το δίκτυο, το περιβάλλον και την κοινωνία·

(β) οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που βρίσκονται στο ίδιο κτίριο, περιλαμβανομένων και των πολυκατοικιών, δικαιούνται να συμμετέχουν από κοινού στις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο (α) και έχουν τη δυνατότητα να ρυθμίζουν μεταξύ τους τον επιμερισμό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται στη μονάδα ή στις μονάδες τους, με την επιφύλαξη των εν ισχύι τελών δικτύου και άλλων σχετικών χρεώσεων, τελών, εισφορών και φόρων εφαρμοστέων σε κάθε αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·

Νοείται ότι, οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που ενεργούν από κοινού είναι αναλογική και αιτιολογείται δεόντως·

Νοείται περαιτέρω ότι, ανεξαρτήτως των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου, στις περιπτώσεις κτιρίων ή/και πολυκατοικιών, η εγκατάσταση που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για αυτοκατανάλωση σε κοινόχρηστο χώρο, για τις ανάγκες του κτιρίου ή/και των μονάδων, δύναται να υλοποιηθεί με εξασφάλιση της συγκατάθεσης των ιδιοκτητών στους οποίους ανήκει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της ιδιοκτησίας, νοουμένου ότι η εν λόγω εγκατάσταση δεν θα επηρεάζει την άνετη κάρπωση των υπόλοιπων ιδιοκτητών·

(γ) η εγκατάσταση του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δύναται να τελεί υπό την κυριότητα ή τη διαχείριση ενός τρίτου μέρους όσον αφορά την εγκατάσταση και τη λειτουργία, περιλαμβανομένης της μέτρησης και της συντήρησης, εφόσον το τρίτο μέρος παραμένει υπό τις εντολές του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·

Νοείται ότι, το τρίτο μέρος δεν θεωρείται αυτοκαταναλωτής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·

Νοείται περαιτέρω ότι, για τα θέματα που αναφέρονται στις διατάξεις του εδαφίου (2) δύναται να εκδίδονται καθεστώτα στήριξης δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 6.

3. Οι ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) θεσπίζονται βάσει αξιολόγησης-

(α) των υφιστάμενων αδικαιολόγητων φραγμών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·

(β) του δυναμικού αυτοκατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη Δημοκρατία· και

(γ) του δυναμικού των ενεργειακών δικτύων στο έδαφος της Δημοκρατίας.

4. Οι ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2), μεταξύ άλλων-

(α) διασφαλίζουν την πρόσβαση όλων των τελικών πελατών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, περιλαμβανομένων όσων ζουν σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·

(β) συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων φραγμών για τη χρηματοδότηση των έργων στην αγορά και περιλαμβάνουν μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση·

(γ) συμβάλλουν στην αντιμετώπιση άλλων πιθανών αδικαιολόγητων κανονιστικών φραγμών για την αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για τους ενοικιαστές·

(δ) περιλαμβάνουν κίνητρα για τους ιδιοκτήτες κτιρίων, προκειμένου να δημιουργούν ευκαιρίες για αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για τους ενοικιαστές·

(ε) παρέχουν πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στα σχετικά καθεστώτα στήριξης, καθώς και σε όλα τα τμήματα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι ίδιοι από ανανεώσιμες πηγές και εγχέουν στο δίκτυο, τηρουμένων των διατάξεων του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·

(στ) διασφαλίζουν ότι οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβάλλουν επαρκώς και με ισορροπημένο τρόπο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του συστήματος, όταν η ενέργεια εγχέεται στο δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·

(ζ) περιλαμβάνουν πρόνοιες αναφορικά με τη διασφάλιση της προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι αυτοκαταναλωτές·

(η) διασφαλίζουν το δικαίωμα των ενοικιαστών για αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χωρίς διακρίσεις:

Νοείται ότι, για τα θέματα που αναφέρονται στις διατάξεις του παρόντος εδαφίου δύναται να εκδίδονται καθεστώτα στήριξης δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 6.

5. Η σύνοψη των πολιτικών και των μέτρων που εντάσσονται στις ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) και η αξιολόγηση της εφαρμογής τους περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα και στις εκθέσεις προόδου τους δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.
6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμου.

N.130(I)/2021 - Άρθρο 123, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών

1. Τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου (λ) του εδαφίου (1) του άρθρου 5, η ΠΑΕΚ καθορίζει με ρυθμιστική απόφασή της ευνοϊκό κανονιστικό πλαίσιο για τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών και διασφαλίζει ότι-

(α) η συμμετοχή σε ενεργειακή κοινότητα πολιτών είναι ανοικτή και οικειοθελής,

(β) οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών έχουν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από την κοινότητα, οπότεν και ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 119, του εδαφίου (6) του άρθρου 22 και της παραγράφου (στ) του εδαφίου (7) του άρθρου 22,

(γ) οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών δεν χάνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν ως οικιακοί πελάτες ή ενεργοί πελάτες,

(δ) με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (α) του εδαφίου (10) του άρθρου 22 ο ΔΣΔ συνεργάζεται με τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών, ώστε να διευκολύνει τις μεταφορές ηλεκτρικής ενέργειας εντός των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών,

(ε) υπόκεινται αφενός σε διαδικασίες και επιβαρύνσεις που δεν επιφέρουν διακρίσεις και είναι δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς, μεταξύ άλλων, για την καταχώριση και τη χορήγηση αδειών, και αφετέρου σε τέλη δικτύου που διέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (10) του άρθρου 22,

(στ) υπόκεινται σε εξαιρέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του εδαφίου (3) του άρθρου 56,

(ζ) έχουν πρόσβαση σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, απευθείας ή μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις,

(η) αντιμετωπίζονται με αναλογικό τρόπο που δεν επιφέρει διακρίσεις όσον αφορά τις δραστηριότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών, διαχειριστών συστήματος διανομής ή συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση,

(θ) είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη, για ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και υπέχουν της ανάλογης οικονομικής ευθύνης,

(ι) όσον αφορά την κατανάλωση αυτοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών αντιμετωπίζονται ως ενεργοί πελάτες και καταβάλλουν τέλη δικτύου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (8) του άρθρου 22,

(ια) έχουν δικαίωμα να οργανώνουν εντός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών την από κοινού χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής που έχει στην ιδιοκτησία της η κοινότητα, με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του παρόντος άρθρου και με διατήρηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ως καταναλωτών.

2. Το κανονιστικό πλαίσιο που προβλέπει στις διατάξεις του εδαφίου (1) καθορίζει κατάλληλες διαδικασίες, ώστε οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών-

(α) να είναι ανοικτές σε διασυνοριακή συμμετοχή, και

(β) να έχουν δικαίωμα να κατέχουν, να συστήνουν, να αγοράζουν ή να μισθώνουν δίκτυα διανομής και να τα διαχειρίζονται αυτόνομα, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που ισχύουν για τους διαχειριστές των συστημάτων διανομής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, κατά τρόπο με τον οποίο να διασφαλίζεται ότι-

(i) μπορούν να συνάψουν συμφωνία όσον αφορά τη λειτουργία του δικτύου τους με σχετικό διαχειριστή συστήματος διανομής ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς με το οποίο είναι συνδεδεμένο το δίκτυό τους,

(ii) υπόκεινται σε κατάλληλα τέλη δικτύου στα σημεία σύνδεσης μεταξύ του δικτύου τους και του δικτύου διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών και ότι τα εν λόγω τέλη δικτύου περιλαμβάνουν χωριστή πληροφόρηση για την ηλεκτρική ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται το δίκτυο διανομής και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (7) του άρθρου 5, και

(iii) οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών δεν επιφέρουν διακρίσεις ή βλάβες στους πελάτες που παραμένουν συνδεδεμένοι με το σύστημα διανομής.

N.107(I)/2022 – Άρθρο 37, Κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας

1. Οι τελικοί πελάτες, ιδίως οι οικιακοί, έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας διατηρώντας παράλληλα τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις που έχουν ως τελικοί πελάτες και χωρίς να υπόκεινται σε όρους ή διαδικασίες που δεν αιτιολογούνται ή εισάγουν διακρίσεις και θα απέτρεπαν τη συμμετοχή τους σε κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας, εφόσον, στην περίπτωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων, η συμμετοχή τους δεν συνιστά την κύρια εμπορική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα.
2. Για τους σκοπούς των διατάξεων του εδαφίου (1), καθώς και για την παροχή ευνοϊκού πλαισίου για την προώθηση και διευκόλυνση της ανάπτυξης κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας, η ΡΑΕΚ εκδίδει ρυθμιστική απόφαση και διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι-
 - (α) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας έχουν δικαίωμα να-
 - (i) παράγουν, καταναλώνουν, αποθηκεύουν και πωλούν ανανεώσιμη ενέργεια, μεταξύ άλλων, μέσω συμβάσεων αγοράς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
 - (ii) επιμερίζουν, εντός της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής ιδιοκτησίας της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, με την επιφύλαξη των άλλων απαιτήσεων του παρόντος άρθρου και της διασφάλισης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας ως τελικών καταναλωτών·
 - (iii) αποκτούν πρόσβαση σε όλες τις κατάλληλες αγορές ενέργειας, τόσο απευθείας όσο και μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, κατά τρόπο που δεν εισάγονται διακρίσεις·
 - (β) καταργούνται οι αδικαιολόγητοι κανονιστικοί φραγμοί για τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας·
 - (γ) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας που παρέχουν ενέργεια ή υπηρεσίες σωρευτικής εκπροσώπησης ή άλλες εμπορικές υπηρεσίες σχετικές με την ενέργεια υπόκεινται στις ρυθμίσεις που αφορούν τις εν λόγω δραστηριότητες·
 - (δ) ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής συνεργάζεται με τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας, για να διευκολύνει τις μεταβιβάσεις ενέργειας εντός των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας·
 - (ε) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας υπόκεινται σε δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς διαδικασίες, περιλαμβανομένων των διαδικασιών καταχώρισης και αδειοδότησης, και σε τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, καθώς και σε τέλη, εισφορές και φόρους, διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή, δίκαιο και ισορροπημένο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του ηλεκτρικού συστήματος, σύμφωνα με διαφανή ανάλυση κόστους και οφέλους των καταναλωμένων πηγών ενέργειας που αναπτύσσει η ΡΑΕΚ σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·
 - (στ) οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας δεν υπόκεινται σε διακριτική μεταχείριση σε σχέση με τις δραστηριότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών ή λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά·
 - (ζ) η συμμετοχή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας είναι προσβάσιμη σε όλους τους καταναλωτές, περιλαμβανομένων των καταναλωτών από νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·
 - (η) διατίθενται εργαλεία για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και πληροφόρηση·
 - (θ) παρέχεται στις δημόσιες αρχές κανονιστική στήριξη και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων για τη δημιουργία κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και τη διευκόλυνση της άμεσης συμμετοχής

των αρχών·

- (1) υπάρχουν κανόνες που διασφαλίζουν την ισότιμη και χωρίς διακρίσεις μεταχείριση των καταναλωτών που συμμετέχουν στην κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας.
3. Τα κύρια στοιχεία αναφορικά με τη ρυθμιστική απόφαση που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) ή/και τα καθεστώτα στήριξης που προβλέπονται στις διατάξεις του εδαφίου (6) και την εφαρμογή τους συμπεριλαμβάνονται στις επικαιροποιήσεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα και στις εκθέσεις προόδου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.
 4. Η ΡΑΕΚ πραγματοποιεί αξιολόγηση των φραγμών και των δυνατοτήτων ανάπτυξης των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας στη Δημοκρατία.
 5. Για σκοπούς εφαρμογής των εδαφίων (2) και (4), για θέματα που αφορούν ανάπτυξη έργων από ανανεώσιμες πηγές, που δεν αφορούν ηλεκτροπαραγωγή, από κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας θεσπίζονται Κανονισμοί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 46.
 6. Για σκοπούς εφαρμογής των εδαφίων (2) και (4), δύναται να θεσπίζονται καθεστώτα στήριξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6.
 7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμου, η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη κατά τον σχεδιασμό καθεστώτων στήριξης τις ιδιαιτερότητες των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας, ώστε να τους επιτρέπεται να συναγωνίζονται για στήριξη επί ίσοις όροις με τους άλλους συμμετέχοντες στην αγορά.

N.130(I)/2021 - Άρθρο 124, Απόκριση ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης

1. Η ΡΑΕΚ καθορίζει με ρυθμιστική απόφασή της το πλαίσιο με το οποίο επιτρέπεται και προωθείται η συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, επιτρέποντας στους τελικούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων όσων προσφέρουν απόκριση ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, να συμμετέχουν από κοινού με τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.
2. Η ρυθμιστική απόφασή της ΡΑΕΚ που αναφέρεται στις διατάξεις του εδαφίου (1) διασφαλίζει-
 - (α) ότι ο ΔΣΜΚ και ο ΔΣΔ, κατά την προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών, αντιμετωπίζουν χωρίς διακρίσεις τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση της απόκρισης ζήτησης από κοινού με τους παραγωγούς, βάσει των τεχνικών τους δυνατοτήτων,
 - (β) το δικαίωμα κάθε συμμετέχοντος στην αγορά δραστηριοποιούμενου στη σωρευτική εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, να εισέρχεται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς τη συγκατάθεση των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά,
 - (γ) την ύπαρξη αντικειμενικών και διαφανών κανόνων που αναθέτουν με σαφήνεια ρόλους και αρμοδιότητες σε όλες τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και τους πελάτες,
 - (δ) την ύπαρξη αντικειμενικών και διαφανών κανόνων και διαδικασιών για την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά δραστηριοποιούμενων στη σωρευτική εκπροσώπηση και λοιπών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των οποίων να διασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα επί ίσοις όροις και χωρίς διακρίσεις και, ταυτόχρονα, η πλήρης προστασία των εμπορικών δεδομένων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πελατών,
 - (ε) την υποχρέωση για τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση να είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα

ηλεκτρικής ενέργειας και στον βαθμό αυτό είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν,

(στ) ότι οι τελικοί πελάτες οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση με ανεξάρτητους φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης δεν επιβαρύνονται με πληρωμές σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (11) του άρθρου 22, κυρώσεις ή άλλον αδικαιολόγητο συμβατικό περιορισμό από τους προμηθευτές τους,

(ζ) την ύπαρξη μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση και των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης για ανισορροπίες,

(η) την καταβολή αποζημιώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων (β) και (γ) του εδαφίου (11) του άρθρου 22,

(θ) ότι ο ΔΣΜΚ και ο ΔΣΔ σε στενή συνεργασία με τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους τελικούς πελάτες καθορίζουν τις τεχνικές απαιτήσεις, οι οποίες καλύπτουν τη συμμετοχή φορτίων σωρευτικής εκπροσώπησης, για τη συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας βάσει των τεχνικών χαρακτηριστικών των εν λόγω αγορών και των τεχνικών δυνατοτήτων της απόκρισης ζήτησης.

4.1.3 Αναμενόμενα αποτελέσματα / Παραδοτέα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα διαχωριστούν σε ξεχωριστά Παραδοτέα (Deliverables) το οποία πρέπει να κατατεθούν στην Αναθέτουσα Αρχή υπό τη μορφή τελικής Έκθεσης (Report). Τα παραδοτέα θα πρέπει να περιλαμβάνουν προτάσεις/εισηγήσεις σχετικά με τη θέσπιση των απαιτούμενων Ρυθμιστικών Πλαισίων που θα υποστηρίξουν τη προώθηση Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας και της Απόκρισης της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, λαμβάνοντας υπόψη:

- Τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τις μελέτες που θα διεξαχθούν κατά τη διάρκεια της Σύμβασης,
- Τρέχοντα σχετικά δημόσια διαθέσιμα έγγραφα από ACER / CEER / European Commission
- Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής,
- Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού,
- Το ρόλο, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της ΠΑΕΚ,
- Το ισχύον ευρωπαϊκό και εθνικό ενεργειακό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο,
- Οι σχετικές εκθέσεις του εξωτερικού συμβούλου RSE στο πλαίσιο του έργου τεχνικής βοήθειας με τίτλο «Implementation of the EU Regulatory Framework in the area of electricity in Cyprus - REFORM/GA2020/022)»,
- Οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα παραδοθούν από την Αναθέτουσα Αρχή στον Αρμόδιο Φορέα, στα πλαίσια διευκόλυνσης της επιτυχούς διεκπεραίωσης των στόχων της Σύμβασης.

Δέσμη 1: Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές για τη διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου

Τα παραδοτέα της Δέσμης 1, θα περιλαμβάνουν ανασκόπηση του ευρωπαϊκού και εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου καθώς και περιγραφή των σημαντικότερων εθνικών στρατηγικών και

βέλτιστων πρακτικών, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που έχουν θεσπιστεί σχετικά με τους ενεργούς πελάτες, τις ενεργειακές κοινότητες και την απόκριση της ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης. Πιο αναλυτικά, τα παραδοτέα θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

1. Ανασκόπηση της υφιστάμενης εθνικής νομοθεσίας και συγκεκριμένα των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022 (Ν.130(Ι)/2021), του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2022 (Ν.107(Ι)/2022) και των σχετικών Ρυθμιστικών Αποφάσεων, που αφορούν τις πτυχές των Ενεργών Πελατών, των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών, των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας και της Απόκρισης της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης. Για το σκοπό αυτό, ενδέχεται να διοργανωθούν συγκεκριμένες συναντήσεις (διαδικτυακές ή φυσικές συναντήσεις) με τη ΡΑΕΚ.
2. Ανασκόπηση των πιο πρόσφατων εκδόσεων των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής. Για το σκοπό αυτό, ενδέχεται να διοργανωθούν συγκεκριμένες συναντήσεις (διαδικτυακές ή φυσικές συναντήσεις) με τη ΡΑΕΚ.
3. Τα αποτελέσματα των παραπάνω αναλύσεων θα συγκριθούν με τις κύριες διατάξεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 4.1.1.
4. Παρουσίαση των σημαντικότερων εθνικών στρατηγικών και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αφορούν τις πτυχές των Ενεργών Πελατών, των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών, των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας και της Απόκρισης της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης.
5. Προτάσεις σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό ρυθμιστικού πλαισίου.

Παραδοτέο 1.1 - Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές ρυθμιστικού πλαισίου για Ενεργούς Πελάτες και Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές

Το Παραδοτέο 1.1 αναμένεται να παρέχει εισηγήσεις και προτάσεις σχετικά με τις βέλτιστες μεθόδους προώθησης των Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, που να εστιάζουν αλλά να μην περιορίζονται στους τομείς της αυτοκατανάλωσης από ανανεώσιμες πηγές, συστημάτων αποθήκευσης, πρόσβασης σε δυναμική διατήρηση (dynamic tariffs) και παροχή ευελιξίας (flexibility provision).

Όπως αναφέρεται στο προοίμιο (66) της Οδηγίας 2018/2001, με την αυξανόμενη σημασία της αυτοκατανάλωσης ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ορισμός των «των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που ενεργούν από κοινού» (jointly acting renewable self-consumption), καθώς και να καθιερωθεί κανονιστικό πλαίσιο που θα ενισχύσει τη θέση των αυτοκαταναλωτών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να παράγουν, να καταναλώνουν, να αποθηκεύουν και να πωλούν ηλεκτρική ενέργεια χωρίς δυσανάλογες επιβαρύνσεις. Οι πολίτες που ζουν σε διαμερίσματα, για παράδειγμα, θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από την ενίσχυση της θέσης τους ως καταναλωτές στον ίδιο βαθμό με τα νοικοκυριά σε μονοκατοικίες. Το Παραδοτέο αναμένεται να αναλύσει και να παρουσιάσει, μέσω παραδειγμάτων, τα κριτήρια αλλά και τα χαρακτηριστικά που πρέπει να πληρούνται ούτως ώστε να μην υπάρχει διάκριση μεταξύ μεμονωμένων και κοινών αυτοκαταναλωτών ενέργειας (joint self-consumers). Η ανάλυση πρέπει να διαχωρίζει τη περίπτωση «των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που ενεργούν από κοινού» από τις «Ενεργειακές Κοινότητες». Κατ' επέκταση, ο Ανάδοχος Φορέας αναμένεται να παρουσιάσει στρατηγικές προώθησης της από κοινού αυτοκατανάλωσης ενέργειας ανανεώσιμων πηγών. Οι στρατηγικές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν το διαχωρισμό των σημείων μέτρησης κοινής κατανάλωσης (π.χ. κοινόχρηστοι χώροι, ανελκυστήρες) τα οποία να υπόκεινται σε

διαφορετικές διατιμήσεις οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την επιτόπια παραγωγή από ΑΠΕ.

Επιπρόσθετα, το Παραδοτέο πρέπει να παρέχει παραδείγματα και εισηγήσεις σχετικά με ειδικές τιμολογήσεις για Ενεργούς Πελάτες και Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές, οι οποίες να δίνουν κίνητρα για τη προώθηση της αυτοκατανάλωσης όμως παράλληλα να μετριάζουν τους κινδύνους επιβάρυνσης του δικτύου ή διασταυρουμένων επιδοτήσεων (cross subsidies). Ο Ανάδοχος Φορέας πρέπει να παρέχει εισηγήσεις για τις ρυθμιστικές και τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται ώστε οι αυτοκαταναλωτές με διαθέσιμο Έξυπνο Μετρητή να μπορούν να συνάπτουν συμβόλαια δυναμικής διατίμησης για τη κατανάλωση τους καθώς και δυναμικές συμβάσεις (renewable Power Purchase Agreements, peer-to-peer trading arrangements) για τη πώληση της περίσσειας αυτοπαραγωγής τους.

Ο Ανάδοχος Φορέας αναμένεται επίσης να παρέχει προτάσεις σχετικά με τη διευκόλυνση παροχής ευελιξίας από Ενεργούς Πελάτες. Στο Παραδοτέο πρέπει να γίνει συγκεκριμένη αναφορά στα εργαλεία και τις μεθόδους που ακολουθούνται από άλλες χώρες για τη πρόβλεψη των απαιτήσεων παροχής ευελιξίας στο δίκτυο τόσο στην Προημερήσια όσο και Ενδοημερήσια Αγορά, καθώς και πληροφορίες αναφορικά με την αμοιβή για τις υπηρεσίες ευελιξίας που σχετίζονται με:

- Υπολογισμό του κόστους δέσμευσης / διαθεσιμότητας για παροχή ευελιξίας, ενεργοποίηση ευελιξίας και κυρώσεων για μη παροχή δεσμευμένης ευελιξίας,
- Μεταβολή του κόστους παροχής ευελιξίας σε σύγκριση με την προέλευση του αιτήματος ευελιξίας (επικουρικές υπηρεσίες – ρύθμιση τάσης/συχρότητας, διαχείριση συμφόρησης, στρεφόμενη εφεδρεία, εξισορρόπηση – απόκριση ζήτησης),
- Ρυθμιζόμενα και μη- τέλη μιας διατίμησης υπηρεσιών ευελιξίας

Παραδοτέο 1.2 - Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές ρυθμιστικού πλαισίου για Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας

Το Παραδοτέο 1.2 αναμένεται να παρέχει τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τις προϋποθέσεις ίδρυσης μιας Ενεργειακής Κοινότητας, αναλύοντας εις βάθος τις διαφορές μεταξύ Ενεργειακής Κοινότητας Πολιτών (ΕΚΠ) και Κοινότητας Ανανεώσιμης Ενέργειας (ΚΑΕ) αναφορικά με τις δράσεις τους, τις προδιαγραφές σύστασης και τη συμμετοχή στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού Κύπρου. Συγκεκριμένα ο Ανάδοχος Φορέας πρέπει να παρέχει παραδείγματα και εισηγήσεις σχετικά με προσεγγίσεις των ΕΚΠ και ΚΑΕ ως προς τα ακόλουθα:

- Φυσικά ή Νομικά Μέλη που απαρτίζουν μια Ενεργειακή Κοινότητα, καθώς και τον ελάχιστο αριθμό μελών που μπορούν τη συγκροτούν.
- Τύπος και ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού για την σύσταση μιας Ενεργειακής Κοινότητας.
- Αρμόδια Αρχή / Υπηρεσία για τη διαδικασία ίδρυσης μιας Ενεργειακής Κοινότητας καθώς και τη τήρηση Μητρώου Ενεργειακών Κοινοτήτων.
- Προδιαγραφές και βέλτιστες πρακτικές για δημιουργία Μετοχικού Κεφαλαίου, Αποθεματικού και Συνεταιριστικής Μεριδας της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Διάθεση πλεονασμάτων χρήσης για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.
- Παράγοντες και δράσεις για τη Λύση, Εκκαθάριση, Συγχώνευση ή Μετατροπή μιας Ενεργειακής Κοινότητας.
- Μεταβίβαση αδειών ή σταθμού παραγωγής ενέργειας (ΑΠΕ, Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης – ΣΗΘΥΑ) μεταξύ Ενεργειακών Κοινοτήτων.

- Κριτήρια και προϋποθέσεις κατά τις οποίες δύο ή περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες (ΕΚΠ ή/και ΚΑΕ) μπορούν να συγχωνευθούν (όπως όμοιο τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων, έδρα εντός της ίδιας Περιφέρειας, κλπ.).
- Παραδείγματα και βέλτιστες πρακτικές για την εξυπηρέτηση των ενεργειακών αναγκών των μελών μιας Ενεργειακής Κοινότητας:
 - Τυπική σύμβαση με Προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Σύμβαση με Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦοΣΕ),
 - Απόκτηση άδειας Προμήθειας ή ΦοΣΕ από την ίδια την Κοινότητα,
 - Συνεταιριστικά Συστήματα Παραγωγής (Community Generation)
 - Συνεταιριστικά Συστήματα Αποθήκευσης (Community Storage)
 - Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός (Virtual Net-billing)
 - Διατίμηση για τα μέλη της κοινότητας (ανάλυση των χρεώσεων σύνδεσης και χρήσης του συστήματος μεταφοράς και διανομής και διαχωρισμός των χρεώσεων που μετακυλούν στα μέλη της κοινότητας)
 - Σημεία Επαναφόρτισης και Υπηρεσίες Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων εντός της κοινότητας.
- Εκπροσώπηση της κοινότητας στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού (Απόκριση Ζήτησης και τη παροχή Επικουρικών Υπηρεσιών).
- Διαδικασία αλλαγής Προμηθευτή και συστήματα μαζικής αλλαγής Προμηθευτή (Άρθρο 119(3), Ν. 130(Ι)/2021).
- Ρυθμιστικές και τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται από τις ΕΚΠ ούτως ώστε να μπορούν να κατέχουν, να συστήνουν, να αγοράζουν ή να μισθώνουν δίκτυα διανομής και να τα διαχειρίζονται αυτόνομα.
 - Οι προδιαγραφές να περιλαμβάνουν και τα Κλειστά Συστήματα Διανομής (Άρθρο 56, Ν. 130(Ι)/2021).
 - Παραδείγματα και συνήθης πρακτικές σχετικά με τη εύρεση κεφαλαιουχικού κόστους (όπως μέσω μετοχικού κεφαλαίου, αποθεματικού κλπ.) και απόσβεση (όπως μέσω της διατίμησης που υπόκεινται τα μέλη της κοινότητας) της επένδυσης.
- Δράσεις για την υποστήριξη ευάλωτων καταναλωτών (όπως παροχή ή συμψηφισμός ενέργειας, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών ή άλλες δράσεις που μειώνουν την κατανάλωση της ενέργειας στις κατοικίες) και την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας πολιτών που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας και κατοικούν εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας, ανεξάρτητα αν είναι μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Οι προτεινόμενες εισηγήσεις για τα πιο πάνω πρέπει να βασίζονται σε βέλτιστες εθνικές πρακτικές που να προωθούν την ανάπτυξη τόσο των ΕΚΠ όσο και ΚΑΕ.

Παραδοτέο 1.3 - Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου και βέλτιστες πρακτικές για Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης

Το συγκεκριμένο Παραδοτέο θα επικεντρώνεται θα αφορά έλεγχο της συμβατότητας της απόκρισης ζήτησης όπως υλοποιήθηκε σε σχέση με τη νομοθεσία καθώς και εξέταση ποιες πρόνοιες του συγκεκριμένου άρθρου δεν έχουν υλοποιηθεί.

Η συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης (AZ) στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού έχει ήδη

υλοποιηθεί στους ΚΑΗ 2.1.0 και ΚΜΔ 5.1.0, οι οποίοι εγκρίθηκαν από τη ΡΑΕΚ με την Απόφασή Αρ. 315/2019, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2019. Οι αλλαγές από τον ΔΣΜΚ πραγματοποιήθηκαν με βάση οδηγίες της ΡΑΕΚ καθώς είχε αποσταλεί από την ΕΕ επιστολή (κοινοποιήθηκε στη ΡΑΕΚ από το ΥΕΕΒ στις 10 Σεπτεμβρίου 2018) για «εσφαλμένη εφαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση» (εφεξής ΟΕΑ)». Η εσφαλμένη εφαρμογή αφορούσε μεταξύ άλλων το άρθρο 15 (8) όπου «Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας να ενθαρρύνουν πόρους από την πλευρά της ζήτησης, όπως η απόκριση της ζήτησης (απόκριση της ζήτησης), να συμμετέχουν, παράλληλα με την πλευρά της προσφοράς, στις αγορές χονδρικού και λιανικού εμπορίου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει ιδίως να εξασφαλίζουν ότι οι τεχνικές λεπτομέρειες καθορίζονται με τρόπο ώστε να προωθούν τη συμμετοχή της απόκρισης της ζήτησης στην Εξισορρόπηση, την αποθεματοποίηση και σε άλλες αγορές υπηρεσιών συστήματος». Ο ΔΣΜΚ είχε αποστείλει έγγραφο με βασικές αρχές (ουσιαστικά ρυθμιστικές αρχές) στη βάση των οποίων υλοποιήθηκε και εγκρίθηκε η απόκριση ζήτησης στους ΚΑΗ 2.1.0.

Σημειώνεται ότι και οι αρχικοί ΚΑΗ 2.0.0 εφαρμόζουν τη συμμετοχή του μοντέλου «split supply model» το οποίο είναι το απλούστερο μοντέλο και όπου ένα κατανεμόμενο φορτίο μπορεί να εκπροσωπηθεί από προμηθευτή και να συμμετέχει στην αγορά εξισορρόπησης. Με βάση όμως την οδηγία 944/2019 και το άρθρο 17 θα πρέπει να διασφαλίζεται «το δικαίωμα κάθε συμμετέχοντος στην αγορά δραστηριοποιούμενου στη σωρευτική εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, να εισέρχεται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς τη συγκατάθεση των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά», ένας ανεξάρτητος (από τον υφιστάμενο προμηθευτή) φορέας σωρευτικής εκπροσώπησης θα πρέπει να μπορεί να συμμετέχει στην ΑΖ ανεξάρτητα από τη σύμφωνη γνώμη του προμηθευτή.

Η υλοποίηση της απόκρισης ζήτησης στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών αγορών (αναφερόμαστε σε Ευρωπαϊκές Αγορές καθώς διέπονται από το ίδιο κανονιστικό πλαίσιο) πραγματοποιείται στη βάση μοντέλων εφαρμογής όπου το κάθε μοντέλο παρέχει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήσαμε κατά τη διαδικασία της έγκρισης των βασικών αρχών υλοποίησης της ΑΖ εντοπίσαμε μια αρκετά κατατοπιστική μελέτη του οργανισμού USEF (<https://www.usef.energy/usef-foundation>) όπου παρουσιάζονται τα επικρατέστερα μοντέλα υλοποίησης. Τα εν λόγω μοντέλα μπορεί να κατηγοριοποιηθούν με βάση τα εξής τρία χαρακτηριστικά τους:

- Κατά πόσο χρειάζεται συμβατική σχέση μεταξύ του ΦοΣΕ και του προμηθευτή.
- Ποιος είναι ο ΥΦΕ και κατά πόσο υπάρχει διόρθωση στις μετρήσεις του ΥΦΕ για την ενεργοποίηση της ΑΖ.
- Κατά πόσο χρειάζεται μεταφορά ενέργειας από τον προμηθευτή στον ΦοΣΕ (sourcing of energy).

Η υλοποίηση της ΑΖ στους ΚΑΗ 2.1.0 αναφέρεται επιγραμματικά πιο κάτω:

- Τα Φορτία Απόκρισης Ζήτησης εκπροσωπούνται από ένα Εκπρόσωπο Απόκρισης Ζήτησης (ΕΑΖ) ο οποίος είναι ένας Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦοΣΕ).
- Ο ΦοΣΕ υποβάλλει Προγράμματος Ζήτησης Δεκαπενθημέρου και ημερήσιου Προγράμματος Ζήτησης για το κάθε χαρτοφυλάκιο Φορτίων ΑΖ για το οποίο καταθέτει Προσφορές Ενέργειας στην ΠΗΑ. Ο ΕΑΖ καταθέτει προσφορές στην ΠΗΑ μόνο εφόσον θα έχει καταθέσει αντίστοιχο Πρόγραμμα Ζήτησης.
- Η υποβολή των Προγραμμάτων Ζήτησης Δεκαπενθημέρου και ημερήσιων Προγραμμάτων Ζήτησης είναι αποκλειστική ευθύνη των ΕΑΖ και η κατάρτισή τους πρέπει να γίνεται σε συνεννόηση και συμφωνία με τους συμβαλλόμενους με αυτούς Προμηθευτές των Καταναλωτών των οποίων τα Φορτία ΑΖ εκπροσωπούν οι ΕΑΖ. Αποτυχία συμφωνίας των εκάστοτε

συμβαλλομένων ρυθμίζεται σύμφωνα με τις λεπτομέρειες της διαδικασίας διαιτησίας του Κεφαλαίου 1 των ΚΑΗ 2.1.0. Νοείται πως τα υποβληθέντα Προγράμματα Ζήτησης Δεκαπενθημέρου και ημερήσια είναι προϊόντα πλήρους γνώσης και κοινής συμφωνίας των εκάστοτε δύο συμβαλλομένων.

- Οι Προσφορές Πώλησης Ενέργειας που υποβάλλονται από έναν ΕΑΖ πρέπει να υποβάλλονται ξεχωριστά ανά χαρτοφυλάκιο Φορτίων ΑΖ και ανά Προμηθευτή.
- Ο ΕΑΖ δεν μπορεί να υποβάλει ταυτόχρονη Προσφορά Πώλησης Ενέργειας και Προσφορά Αγοράς Ενέργειας.
- Με την υποβολή Προσφορών Ενέργειας για Απόκριση Ζήτησης, οι υποβάλλοντες ΕΑΖ αποκτούν βασική εμπορική θέση για όσες Περιόδους Εμπορίας της Ημέρας Εμπορίας προσφοροδότησαν και ίση με το άθροισμα όλων των Προγραμμάτων Ζήτησης που κατέθεσαν, ανεξάρτητα από την αποδοχή ή όχι των προσφορών τους.
- Το πρόγραμμα ζήτησης σε σχέση με το πρόγραμμα ζήτησης δεκαπενθημέρου για συγκεκριμένη ημέρα εμπορίας δεν μπορεί να αποκλίνει πέρα από κάποιο όριο.
- Το ποσοστό απόκλισης της Ενέργειας μεταξύ του συνόλου των Προσφορών Πώλησης Ενέργειας και του συνόλου των Προσφορών Αγοράς Ενέργειας που εκκαθαρίστηκαν δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο απόκλισης ΠΗΑ.
- Οι ΕΑΖ είναι υποχρεωμένοι, για όποια Περίοδο Εμπορίας της Ημέρα Εμπορίας έχουν αποκτήσει Πρόγραμμα Αγοράς σύμφωνα με τις λεπτομέρειες του Κεφαλαίου αυτού, να εξασφαλίσουν, με διμερείς συμφωνίες, τις ποσότητες αυτής της Ενέργειας από τον εκάστοτε συμβεβλημένο με αυτούς Προμηθευτή.
- Με την εξασφάλιση προγράμματος αγοράς ο ΕΑΖ αναλαμβάνει την ευθύνη εξισορρόπησης του φορτίου των συγκεκριμένων μετρητών.
- Οι ΕΑΖ που εκπροσωπούν χαρτοφυλάκια Φορτίων ΑΖ για τα οποία έχουν εκκαθαριστεί Προσφορές Ενέργειας στα πλαίσια της ΠΗΑ πρέπει να υποβάλλουν Προσφορές Ενέργειας Εξισορρόπησης στην ΑΕΠΧ για αυτά τα χαρτοφυλάκια ΠΥΕ Φορτίων ΑΖ.
- Ο ΕΑΖ συμμετέχει στην ΔΟΠ και στην ΑΕΠΧ.

Το μοντέλο που υιοθετήθηκε προϋποθέτει την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ του προμηθευτή και του ΕΑΖ για την ενέργεια την οποία ο ΕΑΖ έχει καταθέσει πρόγραμμα ζήτησης (και ίσως προσφοροδοτήσει στην ΠΗΑ). Επιπλέον ο ΕΑΖ γίνεται ο ΥΦΕ για τους συγκεκριμένους μετρητές.

Δέσμη 2: Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου

Τα παραδοτέα της Δέσμης 2, θα χρησιμοποιήσουν τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τα Παραδοτέα της Δέσμης 1 και λαμβάνοντας υπόψιν το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο, θα καθορίσουν τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαμόρφωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου σχετικά με τους ενεργούς πελάτες, τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών και την απόκριση της ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης.

Τα Παραδοτέα θα πρέπει να περιλαμβάνουν προτάσεις Ρυθμιστικών Αποφάσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022 (Ν.130(Ι)/2021) και του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2022 (Ν.107(Ι)/2022).

Παραδοτέο 2.1 - Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Ενεργούς Πελάτες και

Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές

Στο Παραδοτέο 2.1, ο Ανάδοχος Φορέας θα χρησιμοποιήσει τα οποιαδήποτε πορίσματα προέκυψαν από την ανάλυση στο Παραδοτέο 1.1 και λαμβάνοντας υπόψη της υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ, σύμφωνα με το Άρθρο 122 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022 και το Άρθρο 38 του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2022, να παρέχει πρόταση για τη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου με σκοπό τη επιταχυμένη προώθηση Ενεργών Πελατών και των Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές στην Κύπρο.

Συγκεκριμένα, το Παραδοτέο θα πρέπει να περιλαμβάνει πρόταση Ρυθμιστικής Απόφασης στην οποία θα καθορίζεται το πλαίσιο που απαιτείται και διασφαλίζει ότι οι ενεργοί πελάτες:

- 1 δικαιούνται να ασκούν τη δραστηριότητά τους, απευθείας ή μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης,
- 2 δικαιούνται να πωλούν αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια, μεταξύ άλλων, μέσω συμφωνιών αγοράς ενέργειας,
- 3 δικαιούνται να συμμετέχουν σε προγράμματα ευελιξίας και ενεργειακής απόδοσης,
- 4 δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτα μέρη τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς τα εν λόγω μέρη να θεωρούνται ενεργοί πελάτες,
- 5 δικαιούνται να αναθέτουν σε τρίτα μέρη τη διαχείριση των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της διαχείρισης δεδομένων και της συντήρησης χωρίς τα εν λόγω μέρη να θεωρούνται ενεργοί πελάτες,
- 6 καταβάλλουν τέλη δικτύου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (8) του άρθρου 22, των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022,
- 7 είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και στον βαθμό αυτόν είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν,
- 8 διαθέτουν συστήματα που υπολογίζουν χωριστά την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο.

Η Ρυθμιστική Απόφαση θα πρέπει να περιλαμβάνει διαφορετικές διατάξεις για τους μεμονωμένους και από κοινού δρώντες ενεργούς πελάτες.

Τέλος, θα πρέπει να καθορίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο, ούτως ώστε οι ενεργοί πελάτες που έχουν στην ιδιοκτησία τους εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας-

- 1 έχουν το δικαίωμα σύνδεσης με το δίκτυο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος, εφόσον πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις, όπως η ευθύνη εξισορρόπησης και η επαρκής διάθεση μετρητών
- 2 τα τέλη ή οι επιβαρύνσεις στις οποίες τυχόν υποβάλλονται καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (9) του άρθρου 22
- 3 δεν υποβάλλονται σε δυσανάλογες απαιτήσεις άδειας και τέλη
- 4 επιτρέπεται να παρέχουν περισσότερες από μία υπηρεσίες ταυτόχρονα, εάν είναι τεχνικά εφικτό.

Το Παραδοτέο θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης πρόταση Ρυθμιστικής Απόφασης ή/και

Αποφάσεων που να διασφαλίζουν ότι οι Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές μεμονωμένα ή μέσω φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, δύναται να:

- 1 παράγουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για δική τους κατανάλωση·
- 2 αποθηκεύουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές·
- 3 πωλούν την πλεονάζουσα παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, μέσω συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας και συμβάσεων εμπορίας μεταξύ ομοτίμων.
- 4 εγκαθιστούν και λειτουργούν συστήματα αποθήκευσης ενέργειας σε συνδυασμό με εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για αυτοκατανάλωση, χωρίς να είναι υπόχρεοι σε οποιαδήποτε διπλή χρέωση, όπως τέλη δικτύου, για την αποθηκευμένη ηλεκτρική ενέργεια η οποία παράχθηκε από τους ίδιους από ανανεώσιμες πηγές και παραμένει στις εγκαταστάσεις τους·
- 5 διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών και καταναλωτών·
- 6 λαμβάνουν αμοιβή, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω καθεστώτων στήριξης, για την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι ίδιοι από ανανεώσιμες πηγές και διοχετεύουν στο δίκτυο, η οποία αποτυπώνει την αγοραία αξία της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας και λαμβάνει ενδεχομένως υπόψη τη μακροπρόθεσμη αξία της για το δίκτυο, το περιβάλλον και την κοινωνία·

Οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που βρίσκονται στο ίδιο κτίριο, περιλαμβανομένων και των πολυκατοικιών, δικαιούνται να συμμετέχουν από κοινού στις δραστηριότητες που αναφέρονται πιο πάνω και έχουν τη δυνατότητα να ρυθμίζουν μεταξύ τους τον επιμερισμό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται στη μονάδα ή στις μονάδες τους, με την επιφύλαξη των εν ισχύι τελών δικτύου και άλλων σχετικών χρεώσεων, τελών, εισφορών και φόρων εφαρμοστέων σε κάθε αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Νοείται περαιτέρω ότι, ανεξαρτήτως των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου, στις περιπτώσεις κτιρίων ή/και πολυκατοικιών, η εγκατάσταση που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για αυτοκατανάλωση σε κοινόχρηστο χώρο, για τις ανάγκες του κτιρίου ή/και των μονάδων, δύναται να υλοποιηθεί με εξασφάλιση της συγκατάθεσης των ιδιοκτητών στους οποίους ανήκει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της ιδιοκτησίας, νοουμένου ότι η εν λόγω εγκατάσταση δεν θα επηρεάζει την άνετη κάρπωση των υπόλοιπων ιδιοκτητών.

- 7 η εγκατάσταση του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δύναται να τελεί υπό την κυριότητα ή τη διαχείριση ενός τρίτου μέρους όσον αφορά την εγκατάσταση και τη λειτουργία, περιλαμβανομένης της μέτρησης και της συντήρησης, εφόσον το τρίτο μέρος παραμένει υπό τις εντολές του αυτοκαταναλωτή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Νοείται ότι, το τρίτο μέρος δεν θεωρείται αυτοκαταναλωτής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές:

Νοείται περαιτέρω ότι, για τα θέματα που αναφέρονται στις πιο πάνω διατάξεις δύναται να εκδίδονται καθεστώτα στήριξης δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 6 του Νόμου περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2022.

Οι ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει των πιο πάνω διατάξεων θεσπίζονται βάσει αξιολόγησης:

- 1 των υφιστάμενων αδικαιολόγητων φραγμών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
- 2 του δυναμικού αυτοκατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη Δημοκρατία· και

3 του δυναμικού των ενεργειακών δικτύων στο έδαφος της Δημοκρατίας.

Οι ρυθμιστικές αποφάσεις ή/και αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει των πιο πάνω διατάξεων, μεταξύ άλλων:

- 1 διασφαλίζουν την πρόσβαση όλων των τελικών πελατών στην αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, περιλαμβανομένων όσων ζουν σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·
- 2 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων φραγμών για τη χρηματοδότηση των έργων στην αγορά και περιλαμβάνουν μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση·
- 3 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση άλλων πιθανών αδικαιολόγητων κανονιστικών φραγμών για την αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για τους ενοικιαστές·
- 4 περιλαμβάνουν κίνητρα για τους ιδιοκτήτες κτιρίων, προκειμένου να δημιουργούν ευκαιρίες για αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων, για τους ενοικιαστές·
- 5 παρέχουν πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στα σχετικά καθεστάτα στήριξης, καθώς και σε όλα τα τμήματα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν οι ίδιοι από ανανεώσιμες πηγές και εγχέουν στο δίκτυο, τηρουμένων των διατάξεων του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·
- 6 διασφαλίζουν ότι οι αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβάλλουν επαρκώς και με ισορροπημένο τρόπο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του συστήματος, όταν η ενέργεια εγχέεται στο δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·
- 7 περιλαμβάνουν πρόνοιες αναφορικά με τη διασφάλιση της προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι αυτοκαταναλωτές·
- 8 διασφαλίζουν το δικαίωμα των ενοικιαστών για αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χωρίς διακρίσεις.

Ο Ανάδοχος Φορέας στην πρόταση του για τη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για τους Ενεργούς Πελάτες και τους Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές, βάσει των πορισμάτων που θα προκύψουν από την ανάλυση στο Παραδοτέο 1.1 και λαμβάνοντας υπόψιν τις υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ που αναφέρθηκαν πιο πάνω, θα πρέπει να καθορίσει κατά πόσο πρέπει να εκδοθεί μια ή περισσότερες Ρυθμιστικές Αποφάσεις που να περιλαμβάνουν τις πιο πάνω πρόνοιες.

Παραδοτέο 2.2 - Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας

Στο Παραδοτέο 2.2, ο Ανάδοχος Φορέας θα χρησιμοποιήσει τα οποιαδήποτε πορίσματα προέκυψαν από την ανάλυση στο Παραδοτέο 1.2 και λαμβάνοντας υπόψιν της υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ, σύμφωνα με το Άρθρο 123 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022 και το Άρθρο 37 του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2022, να παρέχει πρόταση για τη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου με σκοπό τη επιταχυμένη προώθηση ανάπτυξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας στην Κύπρο.

Συγκεκριμένα, το Παραδοτέο θα πρέπει να περιλαμβάνει πρόταση Ρυθμιστικής Απόφασης στην οποία θα καθορίζεται κανονιστικό πλαίσιο για τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και θα διασφαλίζει

ότι-

- 1 η συμμετοχή σε ενεργειακή κοινότητα πολιτών είναι ανοικτή και οικειοθελής,
- 2 οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών έχουν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από την κοινότητα,
- 3 οι εταίροι ή τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας πολιτών δεν χάνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν ως οικιακοί πελάτες ή ενεργοί πελάτες,
- 4 ο ΔΣΔ συνεργάζεται με τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών, ώστε να διευκολύνει τις μεταφορές ηλεκτρικής ενέργειας εντός των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών,
- 5 υπόκεινται αφενός σε διαδικασίες και επιβαρύνσεις που δεν επιφέρουν διακρίσεις και είναι δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς, μεταξύ άλλων, για την καταχώριση και τη χορήγηση αδειών, και αφετέρου σε τέλη δικτύου που διέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (10) του άρθρου 22 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021,
- 6 έχουν πρόσβαση σε όλες τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, απευθείας ή μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις,
- 7 αντιμετωπίζονται με αναλογικό τρόπο που δεν επιφέρει διακρίσεις όσον αφορά τις δραστηριότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών, διαχειριστών συστήματος διανομής ή συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση,
- 8 είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη, για ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και υπέχουν της ανάλογης οικονομικής ευθύνης,
 - όσον αφορά την κατανάλωση αυτοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών αντιμετωπίζονται ως ενεργοί πελάτες και καταβάλλουν τέλη δικτύου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (8) του άρθρου 22 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021,
 - έχουν δικαίωμα να οργανώνουν εντός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών την από κοινού χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής που έχει στην ιδιοκτησία της η κοινότητα, με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του παρόντος άρθρου και με διατήρηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ως καταναλωτών.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών πρέπει-

- 1 να είναι ανοικτές σε διασυνοριακή συμμετοχή, και
- 2 να έχουν δικαίωμα να κατέχουν, να συστήνουν, να αγοράζουν ή να μισθώνουν δίκτυα διανομής και να τα διαχειρίζονται αυτόνομα, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που ισχύουν για τους διαχειριστές των συστημάτων διανομής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, κατά τρόπο με τον οποίο να διασφαλίζεται ότι-
 - μπορούν να συνάψουν συμφωνία όσον αφορά τη λειτουργία του δικτύου τους με σχετικό διαχειριστή συστήματος διανομής ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς με το οποίο είναι συνδεδεμένο το δίκτυό τους,
 - υπόκεινται σε κατάλληλα τέλη δικτύου στα σημεία σύνδεσης μεταξύ του δικτύου τους και του δικτύου διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών και ότι τα εν λόγω τέλη δικτύου περιλαμβάνουν χωριστή πληροφόρηση για την ηλεκτρική ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται το δίκτυο διανομής και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο διανομής εκτός της ενεργειακής κοινότητας πολιτών, και

- δεν επιφέρουν διακρίσεις ή βλάβες στους πελάτες που παραμένουν συνδεδεμένοι με το σύστημα διανομής.

Το Παραδοτέο θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης πρόταση Ρυθμιστικής Απόφασης στην οποία θα καθορίζεται κανονιστικό πλαίσιο για τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας στο οποίο να διασφαλίζεται ότι:

- 1 οι Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας έχουν δικαίωμα να:
 - (i) παράγουν, καταναλώνουν, αποθηκεύουν και πωλούν ανανεώσιμη ενέργεια, μεταξύ άλλων, μέσω συμβάσεων αγοράς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
 - (ii) επιμερίζουν, εντός της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής ιδιοκτησίας της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, με την επιφύλαξη των άλλων απαιτήσεων του παρόντος άρθρου και της διασφάλισης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μελών της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας ως τελικών καταναλωτών·
 - (iii) αποκτούν πρόσβαση σε όλες τις κατάλληλες αγορές ενέργειας, τόσο απευθείας όσο και μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, κατά τρόπο που δεν εισάγονται διακρίσεις·
- 2 καταργούνται οι αδικαιολόγητοι κανονιστικοί φραγμοί για τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας·
- 3 οι Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας που παρέχουν ενέργεια ή υπηρεσίες σωρευτικής εκπροσώπησης ή άλλες εμπορικές υπηρεσίες σχετικές με την ενέργεια υπόκεινται στις ρυθμίσεις που αφορούν τις εν λόγω δραστηριότητες·
- 4 ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής συνεργάζεται με τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, για να διευκολύνει τις μεταβιβάσεις ενέργειας εντός των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας·
- 5 οι Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας υπόκεινται σε δίκαιες, αναλογικές και διαφανείς διαδικασίες, περιλαμβανομένων των διαδικασιών καταχώρισης και αδειοδότησης, και σε τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, καθώς και σε τέλη, εισφορές και φόρους, διασφαλίζοντας ότι συμβάλλουν με τρόπο επαρκή, δίκαιο και ισορροπημένο στον συνολικό επιμερισμό του κόστους του ηλεκτρικού συστήματος, σύμφωνα με διαφανή ανάλυση κόστους και οφέλους των καταναλωμένων πηγών ενέργειας που αναπτύσσει η ΠΑΕΚ σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου·
- 6 οι Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας δεν υπόκεινται σε διακριτική μεταχείριση σε σχέση με τις δραστηριότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως τελικών πελατών, παραγωγών, προμηθευτών ή λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά·
- 7 η συμμετοχή σε Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας είναι προσβάσιμη σε όλους τους καταναλωτές, περιλαμβανομένων των καταναλωτών από νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά·
- 8 διατίθενται εργαλεία για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και πληροφόρηση·
- 9 παρέχεται στις δημόσιες αρχές κανονιστική στήριξη και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων για τη δημιουργία Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας και τη διευκόλυνση της άμεσης συμμετοχής των αρχών·
- 10 υπάρχουν κανόνες που διασφαλίζουν την ισότιμη και χωρίς διακρίσεις μεταχείριση των καταναλωτών που συμμετέχουν στην Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας.

Ο Ανάδοχος Φορέας στην πρόταση του για τη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, βάσει των πορισμάτων που θα προκύψουν από την ανάλυση στο Παραδοτέο 1.2 και λαμβάνοντας υπόψιν τις υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ που αναφέρθηκαν πιο πάνω, θα πρέπει να καθορίσει κατά πόσο πρέπει να εκδοθεί μια ή περισσότερες Ρυθμιστικές Αποφάσεις που να περιλαμβάνουν τις πιο πάνω πρόνοιες.

Παραδοτέο 2.3 - Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης

Στο Παραδοτέο 2.3, ο Ανάδοχος Φορέας θα χρησιμοποιήσει τα οποιαδήποτε πορίσματα προέκυψαν από την ανάλυση στο Παραδοτέο 1.3 και λαμβάνοντας υπόψιν της υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ, σύμφωνα με το Άρθρο 124 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 και 2022, να παρέχει πρόταση Ρυθμιστικής Απόφασης με σκοπό την υλοποίηση συγκεκριμένων εδαφίων τα οποία δεν έχουν υλοποιηθεί στο υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο και η οποία να διασφαλίζει ότι:

- 1 ο ΔΣΜΚ και ο ΔΣΔ, κατά την προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών, αντιμετωπίζουν χωρίς διακρίσεις τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση της απόκρισης ζήτησης από κοινού με τους παραγωγούς, βάσει των τεχνικών τους δυνατοτήτων,
- 2 το δικαίωμα κάθε συμμετέχοντος στην αγορά δραστηριοποιούμενου στη σωρευτική εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, να εισέρχεται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς τη συγκατάθεση των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά,
- 3 την ύπαρξη αντικειμενικών και διαφανών κανόνων που αναθέτουν με σαφήνεια ρόλους και αρμοδιότητες σε όλες τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και τους πελάτες,
- 4 την ύπαρξη αντικειμενικών και διαφανών κανόνων και διαδικασιών για την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά δραστηριοποιούμενων στη σωρευτική εκπροσώπηση και λοιπών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των οποίων να διασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση σε δεδομένα επί ίσοις όροις και χωρίς διακρίσεις και, ταυτόχρονα, η πλήρης προστασία των εμπορικών δεδομένων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πελατών,
- 5 την υποχρέωση για τους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση να είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και στον βαθμό αυτό είναι υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη ή μεταβιβάζουν την υποχρέωση εξισορρόπησης που υπέχουν,
- 6 οι τελικοί πελάτες οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση με ανεξάρτητους φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης δεν επιβαρύνονται με πληρωμές σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (11) του άρθρου 22, κυρώσεις ή άλλον αδικαιολόγητο συμβατικό περιορισμό από τους προμηθευτές τους,
- 7 την ύπαρξη μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση και των λοιπών συμμετεχόντων στην αγορά συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης για ανισορροπίες,
- 8 την καταβολή αποζημιώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων (β) και (γ) του εδαφίου (11) του άρθρου 22,
- 9 ο ΔΣΜΚ και ο ΔΣΔ σε στενή συνεργασία με τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους τελικούς πελάτες καθορίζουν τις τεχνικές απαιτήσεις, οι οποίες καλύπτουν τη συμμετοχή φορτίων σωρευτικής εκπροσώπησης, για τη συμμετοχή της απόκρισης ζήτησης σε όλες τις αγορές

ηλεκτρικής ενέργειας βάσει των τεχνικών χαρακτηριστικών των εν λόγω αγορών και των τεχνικών δυνατοτήτων της απόκρισης ζήτησης.

Χρονοδιάγραμμα

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, το αναμενόμενο αποτέλεσμα αποτελείται από ξεχωριστά παραδοτέα υπό τη μορφή τελικής Έκθεσης, η οποία μετά την τελική έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή αναμένεται να παρουσιαστεί από την Ομάδα Έργου στην Αναθέτουσα Αρχή είτε μέσω τηλεδιάσκεψης είτε δια ζώσης. Οι λεπτομερείς υποχρεώσεις του Ανάδοχου σχετικά με τις δραστηριότητες, τα παραδοτέα, το χρονοδιάγραμμά υλοποίησης καθώς και όλες οι σχετιζόμενες δράσεις, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

A/A Δράσης	Περιγραφή	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης	Παραδοτέο
1	Εναρκτήρια Συνάντηση	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 5 μέρες	
2	Εναρκτήρια Συνάντηση: Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει σχετική ημερήσια διάταξη. Η Αναθέτουσα Αρχή θα αποστείλει όλα τα σχετικά έγγραφα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της Σύμβασης	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 3 μέρες	Ημερήσια Διάταξη
3	Ο Ανάδοχος Φορέας θα υποβάλει στη ΡΑΕΚ προσχέδιο πρακτικών της εναρκτήριας συνάντησης	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 7 μέρες	Προσχέδιο Πρακτικών
4	Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει γραπτώς ερωτήματα αναφορικά με το αντικείμενο της Σύμβασης.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 15 μέρες	Ερωτήματα
5	Η Αναθέτουσα Αρχή θα αποστείλει γραπτώς απαντήσεις στα ερωτήματα αναφορικά με το αντικείμενο της Σύμβασης.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 30 μέρες	Απαντήσεις σε ερωτήματα
6	Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα περιλαμβάνει ανασκόπηση του νομοθετικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούν άλλες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με τους Ενεργούς Πελάτες και Αυτοκαταναλωτές από	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 2 μήνες	1.1 Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές ρυθμιστικού πλαισίου για

	<p>ανανεώσιμες πηγές, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τη διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου.</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.</p>		Ενεργούς Πελάτες και Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές
7	<p>Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα περιλαμβάνει ανασκόπηση του νομοθετικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούν άλλες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τη διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου.</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.</p>	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 3 μήνες	1.2 Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές ρυθμιστικού πλαισίου για Ενεργειακές Κοινότητες και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας
8	<p>Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα περιλαμβάνει ανασκόπηση του νομοθετικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούν άλλες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τη διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου.</p> <p>Τα συγκεκριμένα αναμενόμενα αποτελέσματα περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.</p>	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 4 μήνες	1.3 Ανασκόπηση ρυθμιστικού πλαισίου, βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές ρυθμιστικού πλαισίου για Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης
9	<p>Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα επικεντρώνεται στη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου σχετικά με τους Ενεργούς Πελάτες.</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.</p>	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 3 μήνες	2.1 Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Ενεργούς Πελάτες και Αυτοκαταναλωτές από ανανεώσιμες πηγές
10	<p>Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα επικεντρώνεται στη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου σχετικά με τις Ενεργειακές Κοινότητες.</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα</p>	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 4 μήνες	2.2 Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Ενεργειακές Κοινότητες και Κοινότητες

	περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.		Ανανεώσιμης Ενέργειας
11	<p>Ο Ανάδοχος Φορέας θα αποστείλει Παραδοτέο που θα επικεντρώνεται στη διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου σχετικά με την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης.</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.3.</p>	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 5 μήνες	2.3 Διαμόρφωση Ρυθμιστικού Πλαισίου για Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης
	<p>Η Αναθέτουσα Αρχή ενημερώνει τον Ανάδοχο για την απόφασή της να εγκρίνει ή να ζητήσει τροποποιήσεις για τα Παραδοτέα εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του εκάστοτε Παραδοτέου.</p> <p>Κάθε παραδοτέο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί οριστικά και ανεπιφύλακτα εφόσον εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοσή του στην Αναθέτουσα Αρχή, δεν υποβληθούν εγγράφως στον Ανάδοχο υποδείξεις που αναφέρονται στις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας Σύμβασης.</p> <p>Σε περίπτωση που εντός της πιο πάνω προθεσμίας υποβληθούν έγγραφες παρατηρήσεις από την Αναθέτουσα Αρχή, ο Ανάδοχος οφείλει να τις λάβει υπόψη και να προβεί στις απαραίτητες προσαρμογές του παραδοτέου εντός δύο (2) εβδομάδων (14 ημερών) από την υποβολή των σχετικών παρατηρήσεων, και στη συνέχεια να υποβάλει εκ νέου το παραδοτέο στην Αναθέτουσα Αρχή. Στο στάδιο αυτό οι έγγραφες παρατηρήσεις αφορούν μόνο την προσαρμογή του παραδοτέου στις αρχικές έγγραφες υποδείξεις και γίνονται εντός δύο (2) εβδομάδων (14 ημερών) από την υποβολή του παραδοτέου.</p>		
12	Σε περίπτωση που ζητηθούν τροποποιήσεις, οι τελικές εκδόσεις όλων Παραδοτέων θα πρέπει να υποβληθούν εκ νέου εντός 7 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 7 μήνες	5. Έκθεση που περιλαμβάνει τις τελικές εκδόσεις των Παραδοτέων 2.1, 2.2 και 2.3.
13	Η Αναθέτουσα Αρχή θα δημοσιεύσει τα προσχέδια των Ρυθμιστικών Αποφάσεων για δημόσια διαβούλευση. Η δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, θα διαρκέσει 1 μήνα.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 9 μήνες και 2 εβδομάδες	
14	Μετά τη λήξη της δημόσιας διαβούλευσης, ο Ανάδοχος Φορέας θα ετοιμάσει απαντήσεις στα ερωτήματα που θα προκύψουν από τη δημόσια διαβούλευση και εάν απαιτείται θα ετοιμάσει εισήγηση	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 10 μήνες και 2 εβδομάδες	Επεξεργασία αποτελεσμάτων δημόσιας διαβούλευσης.

	αναθεωρημένων Ρυθμιστικών Αποφάσεων προς την Αναθέτουσα Αρχή.		
15	Η Αναθέτουσα Αρχή θα ετοιμάσει τις τελικές Ρυθμιστικές Αποφάσεις τις οποίες θα δημοσιεύσει και θα κοινοποιήσει στον Ανάδοχο Φορέα.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 11 μήνες και 2 εβδομάδες	
16	Διενέργεια εργαστηρίου, όπου θα γίνει παρουσίαση των Ρυθμιστικών Αποφάσεων από τον Ανάδοχο Φορέα σε όλο το προσωπικό της ΡΑΕΚ.	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης + 12 μήνες	Εργαστήριο
<p>Είναι στην ευχέρεια τόσο της Αναθέτουσας Αρχής όσο και του Αναδόχου, να ζητείται η οργάνωση συναντήσεων για επεξήγηση ή / και παρουσίαση των Παραδοτέων.</p> <p>Τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής κάθε παραδοτέου, είναι δυνατόν ο Ανάδοχος να ζητήσει δικαιολογημένη εγγράφως εύλογη παράταση της προθεσμίας υποβολής του. Η αίτηση απευθύνεται προς την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία πρέπει να αποφασίσει σχετικά πριν όμως από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής που αναφέρεται στην σύμβαση για το αντίστοιχο παραδοτέο.</p> <p>Σε περίπτωση που κάποια στάδια δεν απαιτήσουν τον αναμενόμενο χρόνο υλοποίησης που αναφέρεται πιο πάνω, τα χρονοδιαγράμματα ενδεχομένως να αναθεωρηθούν.</p>			

4.2 Τόπος Εκτέλεσης του Αντικειμένου της Σύμβασης

Τόπος εκτέλεσης του Αντικειμένου της Σύμβασης είναι οι εγκαταστάσεις του Αναδόχου. Οι συναντήσεις με την Αναθέτουσα Αρχή θα πραγματοποιούνται είτε διαδικτυακά είτε δια ζώσης, αναλόγως των περιστάσεων.

5 ΛΗΨΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΑΥΤΩΝ

5.1 Λήψη Εγγράφων

Οι Οικονομικοί Φορείς μπορούν να λάβουν αντίγραφο των εγγράφων του Διαγωνισμού, χωρίς καμία χρέωση, μέσα από το χώρο του συγκεκριμένου Διαγωνισμού στο Σύστημα (www.eprocurement.gov.cy). Οι εγγεγραμμένοι Οικονομικοί Φορείς προτρέπονται να συσχετιστούν με το χώρο του Διαγωνισμού ώστε να ενημερώνονται για οποιεσδήποτε διευκρινήσεις ή/και τροποποιήσεις δυνατό να προκύψουν κατά τη διεξαγωγή του παρόντος Διαγωνισμού. Οι μη εγγεγραμμένοι Οικονομικοί Φορείς μπορούν να εγγραφούν δωρεάν ακολουθώντας τις οδηγίες στο Σύστημα. Για οποιαδήποτε βοήθεια για εγγραφή στο Σύστημα μπορούν να επικοινωνήσουν με την ομάδα υποστήριξης του Συστήματος στον αρ. τηλεφώνου: +357 22-605050 (επιλογή 2).

Τονίζεται ότι για να λογίζεται κάποιος ως Ενδιαφερόμενος Οικονομικός Φορέας και να λαμβάνει

ειδοποιήσεις από το Σύστημα, θα πρέπει να συνδεθεί ως χρήστης με τους προσωπικούς κωδικούς πρόσβασής του και να συσχετιστεί με το διαγωνισμό.

5.2 Διευκρινίσεις από την Αναθέτουσα Αρχή

Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να προβαίνει σε μικρού εύρους προσθήκες, διορθώσεις ή τροποποιήσεις επί των όρων των Εγγράφων Διαγωνισμού, τις οποίες θα δημοσιεύει στο Σύστημα (www.eprocurement.gov.cy), ενώ σχετική ειδοποίηση θα αποστέλλεται αυτόματα από το Σύστημα σε όλους τους Ενδιαφερόμενους Οικονομικούς Φορείς που έχουν συσχετιστεί με το διαγωνισμό, εντός της προθεσμίας της παραγράφου 2.13.

5.3 Έγγραφο Υποβολή Ερωτήσεων από τους Οικονομικούς Φορείς

1. Τυχόν διευκρινιστικές ερωτήσεις, εισηγήσεις, σχόλια ή/και παρατηρήσεις σχετικά με τους όρους των Εγγράφων Διαγωνισμού, υποβάλλονται από τους Ενδιαφερόμενους Οικονομικούς Φορείς εντός της προθεσμίας της παραγράφου 2.12. Τα αιτήματα για διευκρινήσεις πρέπει να υποβληθούν μέσω της σχετικής λειτουργίας του Συστήματος, στο χώρο του Διαγωνισμού.
2. Εφόσον οι τυχόν διευκρινιστικές ερωτήσεις, εισηγήσεις, σχόλια ή/και παρατηρήσεις ζητηθούν σύμφωνα με τα παραπάνω οριζόμενα, η Αναθέτουσα Αρχή δημοσιεύει συμπληρωματικά έγγραφα ή διευκρινιστικές απαντήσεις στο Σύστημα εντός της προθεσμίας της παραγράφου 2.12, ενώ σχετική ειδοποίηση θα αποστέλλεται αυτόματα προς όλους τους Οικονομικούς Φορείς που έχουν συσχετιστεί με το διαγωνισμό
3. Οι Οικονομικοί Φορείς σε καμία περίπτωση δε δύνανται να επικαλεστούν προφορικές απαντήσεις που παρέχονται από οποιονδήποτε Δημόσιο Λειτουργό. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν δεσμεύεται από οποιεσδήποτε προφορικές απαντήσεις.

6 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

6.1 Δικαιούμενοι Συμμετοχής

1. Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό αυτό έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή κοινοπραξίες φυσικών ή/και νομικών προσώπων, τα οποία είναι εγκατεστημένα νόμιμα στην Κύπρο ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Διεθνή Συμφωνία περί Δημοσίων Συμβάσεων (GPA) ή έχουν υπογράψει και κυρώσει συμφωνίες σύνδεσης ή διμερείς συμφωνίες με την Ε.Ε. ή με την Κυπριακή Δημοκρατία στον Τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων.
2. Οι κοινοπραξίες φυσικών ή/και νομικών προσώπων δικαιούνται να υποβάλουν κοινή Προσφορά, με τις παρακάτω προϋποθέσεις:
 - α. Στην Προσφορά αναγράφεται απαραίτητως το ποσοστό συμμετοχής κάθε προσώπου.
 - β. Όλα τα πρόσωπα της κοινοπραξίας πληρούν την απαίτηση της νόμιμης εγκατάστασης όπως προνοείται στην παράγραφο 1 πιο πάνω.
3. Οι κοινοπραξίες δεν υποχρεούνται να περιβληθούν ορισμένη νομική μορφή ούτε για την υποβολή της Προσφοράς τους, ούτε και για την υπογραφή της σύμβασης.
4. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να συμμετάσχει στο διαγωνισμό είτε μεμονωμένα,

είτε σε μία μόνο κοινοπραξία.

5. Ο Προσφέρων δικαιούται, για την υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης, να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους, τους οποίους είναι υποχρεωμένος να δηλώσει στην Τεχνική του Προσφορά, αναφέροντας και το μέρος του Αντικειμένου της Σύμβασης που αυτοί πρόκειται να υλοποιήσουν, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα (Β) της παραγράφου 8.3. Νοείται ότι σε περίπτωση που ο Προσφέρων προτίθεται να αναθέσει τμήμα της σύμβασης σε υπεργολάβους, ο Προσφέρων κατά την ετοιμασία της προσφοράς του έχει λάβει γνώση κατά πόσον ο ίδιος υπεργολάβος συμμετέχει με οποιοδήποτε τρόπο σε οποιαδήποτε άλλη Προσφορά για τον ίδιο διαγωνισμό.

6.2 Προσωπική κατάσταση του Προσφέροντα

1. Για την υπογραφή της σύμβασης, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση:

α. να μην υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος τους για:

- i. συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Απόφασης – Πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 2008 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος,
- ii. διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δύναμη του άρθρου Κ. 3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης -Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα,
- iii. απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
- iv. τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται αντιστοίχως στα άρθρα 1 και 3 της Απόφασης – Πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ή ηθική αυτουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος ως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής,
- v. νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 των περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων του 2007 έως 2016,
- vi. παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014.

Νοείται ότι, η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση, είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

- β. να μην έχουν αθετήσει τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κατά την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης,

εφόσον έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις που ισχύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία ή στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένοι ή έχει αποδειχθεί από την Αναθέτουσα Αρχή με τα κατάλληλα μέσα,

- γ. να μην τελούν υπό πτώχευση, να μην έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης, ή να μην τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, ή να μην έχουν υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή να μην έχουν αναστείλει τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες ή να μην βρίσκονται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη σε εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις,
 - δ. να μην έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά τους και που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με κατάλληλα μέσα από την Αναθέτουσα Αρχή,
 - ε. να μην υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν την Αναθέτουσα Αρχή στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς, με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,
 - στ. να μην εμπίπτουν σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, κατά την έννοια του άρθρου 6 του Νόμου, που δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά μέσα
 - ζ. να μην εμπίπτουν σε κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή τους κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του Νόμου, που δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά μέσα,
 - η. να μην έχουν επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια, κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης, που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,
 - θ. να μην έχουν κριθεί ένοχοι σοβαρών ψευδών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, να μην έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές και να είναι σε θέση να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου,
 - ι. να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο Ν.32(Ι)/2002 και στον Κανονισμό ΚΔΠ 747/2003, όπως τυχόν έχουν κατά περίπτωση τροποποιηθεί.
2. Νοείται ότι σε περίπτωση που ο Οικονομικός Φορέας είναι κοινοπραξία προσώπων, οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται από όλα τα μέλη της κοινοπραξίας.
 3. Σε περίπτωση που έχουν αναληφθεί διορθωτικές ενέργειες εκ μέρους του προσφέροντα, σε σχέση με οποιαδήποτε γεγονότα/καταστάσεις που δυνατόν να θεωρηθούν ότι συνιστούν κάποιο από τους πιο πάνω λόγους αποκλεισμού, οι ενέργειες αυτές να δηλωθούν από τον προσφέροντα κατά την υποβολή της προσφοράς. Η Αναθέτουσα Αρχή θα εξετάσει τα δηλωθέντα από τον Προσφέροντα, και σε περίπτωση που αυτά κριθούν ως μη ικανοποιητικά, πριν από τυχόν απόρριψη της προσφοράς και προκειμένου να καταλήξει στην τελική της απόφαση, θα ζητήσει εγγράφως τις απόψεις του.

6.3 Δέσμευση μη Απόσυρσης της Προσφοράς

1. Στην περίπτωση που ο Προσφέρων:
 - α αποσύρει την προσφορά του ή μέρος της μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος των προσφορών, ή
 - β έχει υποβάλει ψευδή δήλωση ή πλαστό πιστοποιητικό ή
 - γ έχει ειδοποιηθεί για την αποδοχή της προσφοράς του από την Αναθέτουσα Αρχή κατά την περίοδο ισχύος της προσφοράς, και έχοντας ειδοποιηθεί να προσέλθει για την υπογραφή της Σύμβασης:
 - (i) έχει αρνηθεί ή παραλείψει να προσκομίσει εμπρόθεσμα οποιοδήποτε Πιστοποιητικό και/ή άλλο έγγραφο και/ή να εκπληρώσει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που απορρέει από τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό, ή
 - (ii) έχει αρνηθεί ή παραλείψει να υπογράψει τη Σύμβαση,

Δύναται να επιβληθούν οι πιο κάτω κυρώσεις:

- a. αποκλεισμό από του δικαιώματος ανάθεσης της Σύμβασης,
 - β. οι προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς κυρώσεις αναφορικά με συμμετοχή σε μελλοντικούς διαγωνισμούς που οδηγούν σε ανάθεση δημόσιας σύμβασης.
2. **Επιπρόσθετα**, ο προσφέρων υποχρεούται να καταβάλει στην Αναθέτουσα Αρχή ως αποζημίωση ποσό ίσο με το 5% της τιμής της προσφοράς του ή του μέρους αυτής που έχει αποσυρθεί.
 3. Η «Δέσμευση μη Απόσυρσης της Προσφοράς» πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με το Έντυπο 1.

6.4 Στελέχωση Ομάδας Έργου

Όλα τα στελέχη της Ομάδας Έργου του Αναδόχου που έχουν έναν κρίσιμο ρόλο στην εκτέλεση της Σύμβασης αναφέρονται ως βασικοί εμπειρογνώμονες. Τα απαιτούμενα προσόντα των βασικών εμπειρογνομόνων της Ομάδας Έργου για την παρούσα Σύμβαση είναι τα ακόλουθα:

Βασικός Εμπειρογνώμονας 1: Υπεύθυνος Έργου

- Κάτοχος Πανεπιστημιακού διπλώματος (Ο όρος “πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος” καλύπτει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο).
- Τουλάχιστον πέντε (5) έτη εργασιακή εμπειρία, μετά την απόκτηση του πιο πάνω Πανεπιστημιακού διπλώματος στον ενεργειακό τομέα ή σε σχετικά ακαδημαϊκά / ερευνητικά ιδρύματα.
- Τουλάχιστον δύο (2) έτη εργασιακή εμπειρία, μετά την απόκτηση του πιο πάνω Πανεπιστημιακού διπλώματος στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού. Νοείται ότι τα δύο (2) έτη μπορούν να συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω πέντε (5) έτη, εάν εφαρμόζεται.
- Να έχει συμμετάσχει ή να συμμετέχει ως υπεύθυνος έργου σε τουλάχιστον ένα (1) έργο συναφές με το αντικείμενο της Σύμβασης.

Βασικός Εμπειρογνώμονας 2

- Κάτοχος Πανεπιστημιακού διπλώματος ή τίτλου ή ισότιμου προσόντος σε οποιοδήποτε κλάδο Μηχανικής ή/και κλάδο Νομικής (Ο όρος “πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος” καλύπτει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο).
- Τουλάχιστον τρία (3) έτη εργασιακή εμπειρία, μετά την απόκτηση του πιο πάνω Πανεπιστημιακού διπλώματος στον ενεργειακό τομέα ή σε σχετικά ακαδημαϊκά / ερευνητικά ιδρύματα.

Ο ένας από τους δύο βασικούς εμπειρογνώμονες πρέπει να κατέχει πολύ καλή γνώση της ελληνικής γλώσσας. Η γνώση της ελληνικής γλώσσας τεκμηριώνεται με βάση τον κατάλογο των αποδεκτών τεκμηρίων από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας.

Νοείται ότι ο κάθε βασικός εμπειρογνώμονας πρέπει να αποτελείται από ένα και μόνο άτομο.

Τα πιο πάνω, εφόσον έχουν καθοριστεί ως απαιτούμενα προσόντα/ εμπειρία, θα πρέπει να αξιολογούνται ως ελάχιστα αποδεκτά και οποιαδήποτε προσφορά δεν τα ικανοποιεί θα αποκλείεται από τη διαδικασία και δεν θα αξιολογείται περαιτέρω. Για κάθε άτομο που θα εκτελεί το Αντικείμενο της Σύμβασης, να συμπληρώνεται το Έντυπο 2.

Ως επιπρόσθετα προσόντα των Βασικών Εμπειρογνομόνων για τη παρούσα Σύμβαση, για τα οποία θα δοθεί επιπρόσθετη βαθμολογία σύμφωνα με την Παράγραφο 9.3.

- Εμπειρία στην ανάπτυξη ρυθμιστικών κειμένων που να αφορούν το τομέα της ενέργειας
- Γνώση και εμπειρία σχετικά με την κυπριακή αγορά ηλεκτρισμού
- Εξειδίκευση σε νομικά θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Σύμβασης,
- Επιπρόσθετα ακαδημαϊκά προσόντα / πτυχία σχετικά με το αντικείμενο της Σύμβασης,
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε έργα συναφή με το αντικείμενο της Σύμβασης.

Η Ομάδα Έργου δύναται να στελεχωθεί και με άλλους εμπειρογνώμονες (λοιποί εμπειρογνώμονες), πέραν των βασικών εμπειρογνομόνων που απαιτούνται πιο πάνω, στην περίπτωση που οι προσφέροντες κρίνουν, κατά την ετοιμασία της προσφοράς τους, ότι είναι απαραίτητοι για την επιτυχή υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης. Τα προσόντα των εν λόγω εμπειρογνομόνων δεν θα βαθμολογηθούν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της προσφοράς από την Αναθέτουσα Αρχή.

7 ΙΣΧΥΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

1. Ο χρόνος ισχύος των Προσφορών είναι ο αναφερόμενος στην παράγραφο 2.16. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο του ως άνω προβλεπόμενου, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
2. Η ισχύς των προσφορών είναι δυνατό να παραταθεί, εφ’ όσον ζητηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τον Κανονισμό.
3. Εάν προκύψει θέμα παράτασης της ισχύος των Προσφορών, η Αναθέτουσα Αρχή θα απευθυνθεί γραπτώς προς τους Προσφέροντες πριν τη λήξη ισχύος των προσφορών για το αν αποδέχονται την παράταση για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Οι Προσφέροντες οφείλουν να απαντήσουν γραπτώς εντός του χρονικού διαστήματος το οποίο θα καθορίσει η Αναθέτουσα Αρχή. Προσφορά της οποίας ο Προσφέρων παραλείψει να συγκατατεθεί γραπτώς στην αιτούμενη από την Αναθέτουσα Αρχή παράταση της ισχύος των προσφορών, απορρίπτεται ως

απαράδεκτη.

8 ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

8.1 Χρόνος και Τόπος Υποβολής

1. Οι Προσφέροντες πρέπει να υποβάλουν τις Προσφορές τους το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής Προσφορών της παραγράφου 2.13
2. Οι Προσφορές υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του χώρου του διαγωνισμού στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (www.eprocurement.gov.cy).
3. Δεν λαμβάνονται υπόψη και θεωρούνται εκπρόθεσμες, Προσφορές που υποβλήθηκαν μετά την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα.
4. Οι Προσφέροντες δύνανται να τροποποιήσουν ή αποσύρουν την Προσφορά τους μέσω του Συστήματος, πριν την τελευταία προθεσμία υποβολής των Προσφορών.
5. Ουδεμία διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση οποιουδήποτε όρου ή στοιχείου των Προσφορών είναι επιτρεπτό να γίνει από τους Προσφέροντες μετά την τελευταία προθεσμία υποβολής τους, εξαιρουμένων των προνοιών της παραγράφου 9.4.
6. Οι Προσφέροντες δεν έχουν δικαίωμα να αποσύρουν την Προσφορά τους ή μέρος της μετά την τελευταία προθεσμία υποβολής των Προσφορών. Σε περίπτωση που Προσφορά ή μέρος της αποσυρθεί μετά την ημερομηνία αυτή, ο Προσφέρων υπόκειται σε κυρώσεις και ειδικότερα:
 - α. σε έκπτωση και απώλεια κάθε δικαιώματος για Ανάθεση της Σύμβασης,
 - β. σε καταβολή στην Αναθέτουσα Αρχή ως αποζημίωση ποσού ίσο με το 5% της τιμής της προσφοράς του ή του μέρους αυτής που έχει αποσυρθεί, και
 - γ. στις προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς κυρώσεις αναφορικά με συμμετοχή σε μελλοντικούς διαγωνισμούς που οδηγούν σε ανάθεση δημόσιας σύμβασης.

8.2 Τρόπος Σύνταξης και Υποβολής

1. Οι Προσφορές συντάσσονται σύμφωνα με τα έγγραφα διαγωνισμού και υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος, υποχρεωτικά στη γλώσσα που προσδιορίζεται στην παράγραφο 2.17. Εγχειρίδια που τυχόν συνοδεύουν την Τεχνική Προσφορά, μπορούν να υποβάλλονται στην αγγλική γλώσσα.
2. Σε περίπτωση που στο περιεχόμενο της Προσφοράς χρησιμοποιούνται συντομογραφίες (abbreviations), για τη δήλωση τεχνικών ή άλλων εννοιών, είναι υποχρεωτικό για τον Προσφέροντα να αναφέρει, σε συνοδευτικό πίνακα, την επεξήγησή τους.
3. Όλα τα Έντυπα / Δηλώσεις που απαιτούνται πρέπει να είναι υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο.
4. Αναλυτικός Οδηγός για τον τρόπο σύνταξης και την υποβολή των προσφορών διατίθεται στην ενότητα «Βοήθεια» στο Σύστημα.

Πριν την καταληκτική προθεσμία υποβολής των προσφορών, οι Οικονομικοί Φορείς μπορούν να επικοινωνούν εντός των εργάσιμων ωρών στα τηλέφωνα που αναφέρονται στον πιο πάνω Οδηγό, για καθοδήγηση σχετικά με την υποβολή των προσφορών τους στο Σύστημα.
5. Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα για έναρξη της υποβολής προσφοράς ηλεκτρονικά, μέχρι

την καταληκτική προθεσμία για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται στα έγγραφα διαγωνισμού. Δεδομένου ότι η υποβολή ξεκίνησε πριν την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα το σύστημα επιτρέπει τη συνέχιση της φόρτωσης/ανεβάσματος της προσφοράς για χρονικό διάστημα μέχρι και 30 λεπτά μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Για όσες προσφορές δεν έχει καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση της φόρτωσης τους στο σύστημα μετά και τη λήξη των 30 λεπτών ή έχει για οποιονδήποτε λόγο διακοπεί εντός αυτής της περιόδου, αυτές απορρίπτονται και δεν καταχωρούνται στο σύστημα. Νοείται ότι δεν είναι δυνατή η έναρξη ή επανέναρξη της διαδικασίας υποβολής προσφοράς μετά την πάροδο της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας για υποβολή προσφοράς και οποιοδήποτε πρόβλημα πιθανόν προκύψει κατά την περίοδο αυτή δεν θα μπορεί να λυθεί με διορθωτικές ενέργειες.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν πολλοί αστάθμητοι τεχνικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ταχύτητα της ανάρτησης της προσφοράς στο σύστημα, συστήνεται όπως η έναρξη της διαδικασίας υποβολής ξεκινήσει εγκαίρως, αφήνοντας τον απαραίτητο χρόνο τόσο για την ολοκλήρωση της υποβολής, όσο και για την επίλυση θεμάτων τα οποία πιθανόν να προκύψουν.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι με βάση το Νομοθετικό Πλαίσιο, ο κάθε οικονομικός φορέας που χρησιμοποιεί το σύστημα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την ποιότητα της υλικοτεχνικής υποδομής που ο ίδιος διαθέτει, για την ποιότητα και ταχύτητα σύνδεσης του στο διαδίκτυο και, κατ' επέκταση την αποτελεσματικότητα της χρήσης του συστήματος από αυτόν.

Η υποβολή της προσφοράς αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του προσφέροντα ο οποίος θα πρέπει να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα ούτως ώστε όχι μόνο να ξεκινήσει αλλά και να ολοκληρωθεί η υποβολή της προσφοράς εντός των πιο πάνω προθεσμιών.

8.3 Περιεχόμενα Προσφοράς

Η Αναθέτουσα Αρχή κατέχει την κυριότητα όλων των Προσφορών που έχουν υποβληθεί κατά τη διαδικασία του παρόντος διαγωνισμού και οι Προσφέροντες δεν έχουν το δικαίωμα της επιστροφής σε αυτούς των Προσφορών τους από την Αναθέτουσα Αρχή.

Νοείται ότι οποιαδήποτε στοιχεία περιλαμβάνονται στις υποβληθείσες προσφορές και αφορούν προσωπικά δεδομένα, θα χρησιμοποιούνται από την Αναθέτουσα Αρχή στα πλαίσια της αξιολόγησης και τηρουμένων των προνοιών της Νομοθεσίας.

Η προσφορά υποδιαιρείται στις τρεις πιο κάτω ενότητες οι οποίες περιλαμβάνουν όλα τα σχετικά στοιχεία με την προσφορά ως εξής:

A. Ενότητα «Προϋποθέσεις Συμμετοχής»

1. Τη Δέσμευση μη Απόσυρσης της Προσφοράς (Έντυπο 1).
2. Το Έντυπο Δήλωσης Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης (Έντυπο 7).
3. Για την πιστοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής της παραγράφου 6.1, τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α. Εφόσον ο Προσφέρων είναι νομικό πρόσωπο, αποδεικτικά στοιχεία σύστασής του.
 - β. Εφόσον ο Προσφέρων είναι κοινοπραξία φυσικών ή και νομικών προσώπων, θα πρέπει να κατατεθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά για κάθε συμμετέχον νομικό πρόσωπο στην κοινοπραξία. Θα πρέπει επίσης να υποβληθεί Συμφωνητικό Συνεργασίας, το οποίο θα υπογράφουν όλοι οι συμμετέχοντες στην κοινοπραξία στην οποία θα δηλώνεται:

- (i) η πρόθεση του κάθε συμμετέχοντα για συμμετοχή στην κοινοπραξία,
- (ii) το ποσοστό συμμετοχής του κάθε μέλους στην κοινοπραξία,
- (iii) ποιο μέλος θα είναι ο συντονιστής (leader) της κοινοπραξίας, και
- (iv) ποιος ορίζεται ως Εκπρόσωπος της κοινοπραξίας.

B. Ενότητα «Τεχνική Προσφορά»

1. Την Τεχνική Προσφορά (Έντυπο 3).
2. Ανάλυση της τεχνικής προσφοράς σύμφωνα με τις πιο κάτω ομάδες κριτηρίων.

Ομάδα Α: Αντίληψη και Μεθοδολογία του αντικειμένου της σύμβασης

- α Συνοπτική περιγραφή του τρόπου προσέγγισης του Αντικειμένου της Σύμβασης, που να αποδεικνύει κατανόηση σχετικά με:
 - τις απαιτήσεις της Σύμβασης
 - τα κρίσιμα θέματα που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων
 - τους κινδύνους και τις προϋποθέσεις που είναι δυνατό να επηρεάσουν την ομαλή υλοποίηση του
- β Περιγραφή του Αντικειμένου της Σύμβασης, ανάλυση σε δραστηριότητες, προσδιορισμός και περιγραφή παραδοτέων, και παράθεση σχετικών χρονοδιαγραμμάτων.
- γ Σε περίπτωση που ο προσφέρων προτίθεται να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους, αυτοί θα πρέπει να δηλωθούν όπως επίσης και το ακριβές μέρος του Αντικειμένου της Σύμβασης που θα υλοποιήσουν.

Ομάδα Β: Ομάδα Έργου

- (α) Περιγραφή της οργανωτικής δομής της Ομάδας Έργου και των καθηκόντων των μελών της.
- (β) Παρουσίαση της Ομάδας Έργου, με τη συμπλήρωση του Πίνακα που ακολουθεί.

A/A	Όνομα Μέλους Ομάδας Έργου	Θέση στην Ομάδα Έργου	Καθήκοντα Μέλους στην Ομάδα Έργου

3. Αναλυτικά Βιογραφικά Σημειώματα των εμπειρογνομόνων της Ομάδας Έργου σε τυποποιημένη μορφή, σύμφωνα με το Έντυπο 2.

Γ. Ενότητα «Οικονομική Προσφορά»

Την Οικονομική Προσφορά (Έντυπο 4), η οποία περιλαμβάνει τη συνολική αξία για την εκτέλεση του Αντικειμένου της Σύμβασης

Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος σύνταξης της Προσφοράς δεν είναι αποδεκτός και η Προσφορά, σε τέτοια περίπτωση, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

9 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

9.1 Αποσφράγιση Προσφορών

1. Η αποσφράγιση των Προσφορών που έχουν έγκαιρα υποβληθεί στο Σύστημα γίνεται από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής Προσφορών, με τον τρόπο που προβλέπεται στους Κανονισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3(1)(δ).
2. Αποσφραγίζονται οι Ενότητες «Προϋποθέσεις Συμμετοχής» και «Τεχνική Προσφορά».
3. Για σκοπούς διασφάλισης των βασικών αρχών των δημοσίων συμβάσεων και συγκεκριμένα της διαφάνειας, με την αποσφράγιση της ενότητας «Οικονομική Προσφορά», οι τιμές που έχουν υποβληθεί από τους προσφέροντες στα πλαίσια του συγκεκριμένου διαγωνισμού είναι αυτόματα ορατές στο Σύστημα σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο, με την επιφύλαξη ότι οι αναγραφόμενες τιμές δεν έχουν τύχει οποιασδήποτε αξιολόγησης.

9.2 Έλεγχος Προϋποθέσεων Συμμετοχής

1. Μετά την αποσφράγιση των Ενότητων «Προϋποθέσεις Συμμετοχής» και «Τεχνική Προσφορά», το Αρμόδιο Όργανο ελέγχει την εκπλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής καθώς και την ορθότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών που έχουν υποβληθεί και καταγράφει τα αποτελέσματα του ελέγχου σε ειδικό έντυπο.
2. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν Προσφορές που δεν καλύπτουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής ή συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 6.2(1)(α) και (γ)-(θ) και έχοντας εξετάσει τις οποιεσδήποτε ενέργειες έχουν δηλωθεί σύμφωνα με το εδάφιο 3 της παραγράφου του 6.2, η Αναθέτουσα Αρχή χαρακτηρίζει τις προσφορές αυτές απορριπτές, η τεχνική προσφορά δεν αξιολογείται και η οικονομική προσφορά δεν αποσφραγίζεται. Οι προσφορές αυτές απορρίπτονται δια του Αρμοδίου Οργάνου της Αναθέτουσας Αρχής.

9.3 Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών

1. Το Αρμόδιο Όργανο αξιολογεί την Τεχνική προσφορά των Προσφορών που κρίθηκαν αποδεκτές κατά τον έλεγχο των Προϋποθέσεων Συμμετοχής, προκειμένου να διαπιστώσει εάν ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Αντικειμένου της Σύμβασης. Όσες Προσφορές δεν έχουν αποδεκτές Τεχνικές Προσφορές χαρακτηρίζονται απορριπτές, καταχωρούνται σε ειδικό έντυπο καταγράφοντας τους ακριβείς λόγους απόρριψης για κάθε μια από αυτές και η Οικονομική Προσφορά δεν αποσφραγίζεται.
2. Το Αρμόδιο Όργανο Αξιολόγησης βαθμολογεί τις τεχνικές προσφορές των αποδεκτών Προσφορών σύμφωνα με τα κριτήρια του παρακάτω πίνακα.

Κριτήρια Αξιολόγησης	Συντελεστής βαρύτητας (%)
Α΄ ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Προσέγγιση και Μεθοδολογία	40%
Κατανόηση των απαιτήσεων του Αντικειμένου της Σύμβασης	30%
<ul style="list-style-type: none">• Βαθμός αντίληψης του περιβάλλοντος του έργου (30%)	

Κριτήρια Αξιολόγησης	Συντελεστής βαρύτητας (%)
<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός κατανόησης των στόχων και αναγνώριση των κρίσιμων σημείων για την επίτευξη τους (40%) 	
<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός αναγνώρισης και ιεράρχησης κινδύνων και προτεινόμενοι τρόποι αντιμετώπισης (30%) 	
Μεθοδολογίες, εργαλεία υποστήριξης και διασφάλιση ποιότητας	40%
<ul style="list-style-type: none"> Σαφήνεια της προτεινόμενης μεθοδολογίας και των εργαλείων υλοποίησης του έργου (60%) 	
<ul style="list-style-type: none"> Τεκμηρίωση της μεθοδολογίας και των εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν (40%) 	
Ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε δραστηριότητες και παραδοτέα	20%
<ul style="list-style-type: none"> Αναλυτική περιγραφή των Δραστηριοτήτων (60%) 	
<ul style="list-style-type: none"> Αναλυτική περιγραφή των παραδοτέων (40%) 	
Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης	10%
<ul style="list-style-type: none"> Εφικτότητα και ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους 	
Β΄ ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ομάδα Έργου	60%
Οργανωτική αποτελεσματικότητα της Ομάδας Έργου	15%
<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης οργανωτικής δομής (οργανωτικό σχήμα, σύστημα διοίκησης και επικοινωνίας) 	
Σαφήνεια των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των εμπειρογνομόνων σε σχέση με τις δραστηριότητες της Σύμβασης	20%
<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός επάρκειας και σαφήνειας στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων της προτεινόμενης Ομάδας σε σχέση με τις απαιτούμενες υπηρεσίες, το προτεινόμενο οργανόγραμμα και χρονοδιάγραμμα (30%) 	
<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός συνοχής της προτεινόμενης ομάδας σε σχέση με τις συνεργασίες (προσωρινές ή μόνιμες) και την έκταση προηγούμενων συνεργασιών μεταξύ των μελών της Ομάδας καθώς και την αποτελεσματικότητα της συνύπαρξής τους σε άλλες συμβάσεις (30%) 	
<ul style="list-style-type: none"> Διάθεση των απαραίτητων πόρων (π.χ. υποστηρικτικά μέσα) για την εκτέλεση όλων των δραστηριοτήτων του αντικειμένου της σύμβασης (40%) 	
Επιπρόσθετα προσόντα και εμπειρία των βασικών εμπειρογνομόνων της Ομάδας Έργου	65%
Βασικός Εμπειρογνώμονας 1 (60%)	
<ul style="list-style-type: none"> Προσόντα (εξειδίκευση / μεταπτυχιακό / Διδακτορικό) (40%) <ul style="list-style-type: none"> Εξειδίκευση σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Σύμβασης, Επιπρόσθετα ακαδημαϊκά προσόντα / πτυχία σχετικά με το 	

Κριτήρια Αξιολόγησης	Συντελεστής βαρύτητας (%)
<p>αντικείμενο της Σύμβασης.</p> <p><i>Σημ. Μέγιστα αποδεκτά τα δύο (2) επιπρόσθετα προσόντα από τα προβλεπόμενα ως προϋπόθεση συμμετοχής στο Διαγωνισμό. Για κάθε επιπρόσθετο προσόν θα δίνεται το 1/2 της μέγιστης βαθμολογίας.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Εμπειρία (επιπρόσθετη ή εξειδικευμένη εμπειρία) (60%) <ul style="list-style-type: none"> – Εμπειρία στην ανάπτυξη ρυθμιστικών κειμένων που να αφορούν τον τομέα της ενέργειας, – Γνώση και εμπειρία σχετικά με την κυπριακή αγορά ηλεκτρισμού, – Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε έργα συναφή με το αντικείμενο της Σύμβασης. <p><i>Σημ. Μέγιστα αποδεκτά τα τρία (3) έτη επιπρόσθετης ή εξειδικευμένης εμπειρίας από τη προβλεπόμενη ως προϋπόθεση συμμετοχής στο Διαγωνισμό. Για κάθε επιπρόσθετο έτος θα δίνεται το 1/3 της μέγιστης βαθμολογίας.</i></p>	
Βασικός Εμπειρογνώμονας 2 (40%)	
<ul style="list-style-type: none"> • Προσόντα (εξειδίκευση / μεταπτυχιακό / Διδακτορικό) (40%) <ul style="list-style-type: none"> – Εξειδίκευση σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Σύμβασης, – Επιπρόσθετα ακαδημαϊκά προσόντα / πτυχία σχετικά με το αντικείμενο της Σύμβασης. <p><i>Σημ. Μέγιστα αποδεκτά τα δύο (2) επιπρόσθετα προσόντα από τα προβλεπόμενα ως προϋπόθεση συμμετοχής στο Διαγωνισμό. Για κάθε επιπρόσθετο προσόν θα δίνεται το 1/2 της μέγιστης βαθμολογίας.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Εμπειρία (επιπρόσθετη ή εξειδικευμένη εμπειρία) (60%) <ul style="list-style-type: none"> – Εμπειρία στην ανάπτυξη ρυθμιστικών κειμένων που να αφορούν τον τομέα της ενέργειας, – Γνώση και εμπειρία σχετικά με την κυπριακή αγορά ηλεκτρισμού, – Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε έργα συναφή με το αντικείμενο της Σύμβασης. <p><i>Σημ. Μέγιστα αποδεκτά τα τρία (3) έτη επιπρόσθετης ή εξειδικευμένης εμπειρίας από τη προβλεπόμενη ως προϋπόθεση συμμετοχής στο Διαγωνισμό. Για κάθε επιπρόσθετο έτος θα δίνεται το 1/3 της μέγιστης βαθμολογίας.</i></p>	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100%

3. Η βαθμολογία κάθε κριτηρίου καθορίζεται σε 100 βαθμούς το ανώτερο.
4. Η βαθμολογία κάθε επί μέρους κριτηρίου προκύπτει από το μέσο όρο της βαθμολογίας των μελών του Αρμοδίου Οργάνου και στη συνέχεια σταθμίζεται με το συντελεστή βαρύτητας του κριτηρίου αυτού και στρογγυλοποιείται στα 2 δεκαδικά ψηφία.
5. Το άθροισμα των βαθμών όλων των κριτηρίων θα αποτελεί το Βαθμό της Τεχνικής Προσφοράς (Β.Τ.Π.) του κάθε Προσφέροντος.
6. Οι τελικοί βαθμοί των Τεχνικών Προσφορών θα καταχωρηθούν σε ειδικό έντυπο από το Αρμόδιο Όργανο με επαρκή αιτιολόγηση της βαθμολογίας.
7. Με την ολοκλήρωση των πιο πάνω σταδίων αξιολόγησης, το Αρμόδιο Όργανο Ανάθεσης λαμβάνει απόφαση για απόρριψη ή όχι των προσφορών. Για τις προσφορές που κρίθηκαν

αποδεκτές από το Αρμόδιο Όργανο Ανάθεσης αποσφραγίζεται η Οικονομική Προσφορά.

9.4 Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών

1. Το Αρμόδιο Όργανο ελέγχει το περιεχόμενο της Οικονομικής Προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει το βαθμό ανταπόκρισης τους στις απαιτήσεις των Εγγράφων Διαγωνισμού.
2. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν Προσφορές που δεν καλύπτουν τους απαιτούμενους από τα Έγγραφα Διαγωνισμού σχετικούς όρους και συνθήκες, η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει τις Προσφορές αυτές δια του Αρμοδίου Οργάνου της.
3. Σε περίπτωση που το Αρμόδιο Όργανο θεωρήσει μια Οικονομική Προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, οφείλει να ζητήσει εγγράφως από τον Προσφέροντα να παράσχει εγγράφως, εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία που θα του ζητηθεί, όποιες διευκρινίσεις για τη σύνθεση της Προσφοράς του κρίνει σκόπιμες, κατά τα οριζόμενα στις πρόνοιες του άρθρου 69 του Ν.73(Ι)/2016. Το Αρμόδιο Όργανο εξετάζει τις διευκρινήσεις και αποφασίζει σχετικά με την αποδοχή των διευκρινίσεων ή την απόρριψη της Προσφοράς.
4. Η βαθμολόγηση των αποδεκτών Οικονομικών Προσφορών των Προσφερόντων είναι σχετική. Για κάθε Προσφέροντα θα υπολογισθεί ο Συνολικός Βαθμός της Οικονομικής Προσφοράς του (Σ.Β.Ο.Π.), ως εξής:

$$\text{Σ.Β.Ο.Π.} = \frac{\text{Οικονομική Προσφορά Μειοδότη}}{\text{Οικονομική Προσφορά Προσφέροντος}} \times 100$$

όπου η Οικονομική Προσφορά Μειοδότη αφορά τη χαμηλότερη αποδεκτή Οικονομική Προσφορά.

9.5 Διευκρινίσεις και Διασαφηνίσεις Προσφορών

1. Η Αναθέτουσα Αρχή καθ' όλη την διάρκεια της αξιολόγησης, έχει το δικαίωμα, εφ' όσον κριθεί αναγκαίο, να ζητήσει από Προσφέροντα την παροχή διευκρινήσεων σχετικά με το περιεχόμενο της Προσφοράς του. Στην περίπτωση αυτή η παροχή διευκρινήσεων είναι υποχρεωτική και δεν θεωρείται αντιπροσφορά.
2. Όταν οι πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, οι Αναθέτουσες Αρχές δύνανται να ζητούν από τους Οικονομικούς Φορείς να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά υπό την προϋπόθεση ότι τα σχετικά αιτήματα υποβάλλονται τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Οι Προσφέροντες στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού εάν δεν το πράξουν, τέτοιου είδους πληροφορίες ή δικαιολογητικά να τα υποβάλλουν στην Αναθέτουσα Αρχή, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα που αυτή θα ορίζει κατά περίπτωση, το οποίο δεν θα είναι μικρότερο των επτά (7) εργάσιμων ημερών.
3. Από τις διευκρινήσεις που δίνονται από τους Προσφέροντες, σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνον εκείνες που αναφέρονται στα σημεία για τα οποία ζητήθηκαν.

9.6 Ολοκλήρωση Αξιολόγησης

1. Υπολογίζεται η τελική βαθμολογία για κάθε αποδεκτή προσφορά με βάση τον μαθηματικό τύπο:

$$B = (40\% \times \Sigma.B.O.Π.) + (60\% \times B.T.Π.)$$

2. Γίνεται κατάταξη κατά φθίνουσα σειρά τελικής βαθμολογίας και Ανάδοχος ανακηρύσσεται ο Προσφέρων με τη μεγαλύτερη Τελική Βαθμολογία (B). Προσφορές που έχουν ίσες τελικές βαθμολογίες (B) θεωρούνται ισοδύναμες. Στην περίπτωση αυτή οι ισοδύναμες προσφορές κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά ως προς την Τεχνική Βαθμολογία (BΤΠ). Επικρατέστερη είναι η προσφορά με τη μεγαλύτερη Τεχνική Βαθμολογία.

10 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

10.1 Ανάθεση Σύμβασης

1. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος του Αρμόδιου Οργάνου να ακυρώσει το διαγωνισμό ή να απορρίψει οποιαδήποτε προσφορά σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, η Ανάθεση της Σύμβασης γίνεται στον Προσφέροντα του οποίου η Προσφορά έχει αναδειχθεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, ως η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής – ποιότητας.

10.2 Γνωστοποίηση Αποτελεσμάτων Διαγωνισμού

1. Στον Υποψήφιο Ανάδοχο αποστέλλεται έγγραφη σχετική ειδοποίηση.
2. Η Αναθέτουσα Αρχή ενημερώνει τους προσφέροντες για την απόφαση που έχει ληφθεί, καθώς και τους λόγους που αντιστοιχούν σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν.73(Ι)/2016.

10.3 Ακύρωση διαγωνισμού

1. Ο διαγωνισμός μπορεί να ακυρωθεί πριν την προθεσμία υποβολής των προσφορών για ειδικούς και αιτιολογημένους λόγους με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, τους οποίους γνωστοποιεί εγγράφως στους Ενδιαφερόμενους Οικονομικούς Φορείς.
2. Ακύρωση μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των Προσφορών δύναται να αποφασιστεί νοουμένου ότι τέτοια απόφαση είναι δεόντως αιτιολογημένη και συνάδει με τις βασικές αρχές του κοινοτικού δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
3. Οι Προσφέροντες δεν διατηρούν και παραιτούνται από οποιαδήποτε αξίωση έναντι της Αναθέτουσας Αρχής από το λόγο της ενδεχόμενης ακύρωσης.

10.4 Κατάρτιση και Υπογραφή Συμφωνίας

1. Ο Προσφέρων στον οποίο έχει ανατεθεί η Σύμβαση είναι υποχρεωμένος να προσέλθει, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία που θα παραλάβει σχετική πρόσκληση της Αναθέτουσας Αρχής, για την υπογραφή της σχετικής Συμφωνίας (Μέρος Β). Αν παρέλθει η παραπάνω προθεσμία και ο Προσφέρων δεν προσέλθει για την υπογραφή της Συμφωνίας,

τότε ο Προσφέρων υπόκειται στις κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 6.3.

2. Σε περίπτωση που δεν προσέλθει ο υποψήφιος ανάδοχος για υπογραφή, η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα να παραπέμψει εκ νέου το θέμα στο Αρμόδιο Όργανο για ανάθεση της Σύμβασης στον επόμενο Προσφέροντα, σύμφωνα με την κατάταξη της παραγράφου 9.5.(1). Νοείται ότι οι προσφορές θα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την ανάθεση.
3. Ο Προσφέρων στον οποίο έχει ανατεθεί η Σύμβαση είναι υποχρεωμένος να προσέλθει για την υπογραφή της Συμφωνίας προσκομίζοντας τα παρακάτω στοιχεία:
 - α. Τα Πιστοποιητικά / Δηλώσεις που περιλαμβάνονται στο Έντυπο 8,
 - β. Τα έγγραφα νομιμοποίησης του προσώπου που θα υπογράψει τη Συμφωνία,
 - γ. Σε περίπτωση κοινοπραξίας προσώπων, οριστικό συμφωνητικό συνεργασίας στο οποίο να καθορίζεται το ποσοστό συμμετοχής του κάθε μέλους στην κοινοπραξία, ο νόμιμος εκπρόσωπος της κοινοπραξίας και ποιο μέλος θα είναι ο συντονιστής της κοινοπραξίας. Νοείται ότι τα στοιχεία αυτά δεν μπορεί να διαφέρουν από τα οριζόμενα στο συμφωνητικό συνεργασίας της παραγράφου 8.3.
4. Τα τέλη χαρτοσήμανσης της Συμφωνίας που θα υπογραφεί βαρύνουν πλήρως τον Ανάδοχο.

ΜΕΡΟΣ Β: ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Στην *Λευκωσία*, σήμερα την **<ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης>**, ημέρα **<ημέρα>**, στην *οδό Αγίας Παρασκευής 20, 2002 Στρόβολος*,

αφενός μεν,

Η **Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου**, η οποία εκπροσωπείται νόμιμα από τον **<ιδιότητα-θέση νόμιμου εκπροσώπου της Αναθέτουσας Αρχής>** ο/η οποίος/α θα καλείται στο εξής «Αναθέτουσα Αρχή»,

αφ' ετέρου,

Ο/Η **<επωνυμία Αναδόχου>**, που εδρεύει στον/ην **<πόλη>**, οδός **<οδός>** και εκπροσωπείται νόμιμα από τον/την **<ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο νόμιμου εκπροσώπου του Αναδόχου>**, που θα καλείται στο εξής «Ανάδοχος»,

συμφωνούν τα εξής :

ΑΡΘΡΟ 1: ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Ρητά συμφωνείται ότι τη Σύμβαση αποτελούν, ως ενιαία και αναπόσπαστα μέρη:
 - α. Η παρούσα Συμφωνία Αρ. ΧΧ/2023
 - β. Τα Έγγραφα Διαγωνισμού Αρ. 03/2023
 - γ. Η προσφορά του Αναδόχου ημερομηνίας **<ημερομηνία υποβολής της προσφοράς>** και οποιαδήποτε σχετική αλληλογραφία μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Αναδόχου.
 - δ. Η Συμφωνία Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που αποτελεί το Παράρτημα Ι της παρούσας Συμφωνίας.
 - ε. Η Σύμβαση Εμπιστευτικότητας, που αποτελεί το Παράρτημα ΙΙ της παρούσας Συμφωνίας.Σε περίπτωση διαφοράς ανάμεσα στα πιο πάνω μέρη οι πρόνοιές τους θα εφαρμόζονται σύμφωνα με την πιο πάνω σειρά προτεραιότητας.

ΑΡΘΡΟ 2: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

1. Το αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης είναι η **Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για το καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την απόκριση της ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων Ρυθμιστικών Πλαισίων.**
2. Το αντικείμενο της Σύμβασης που θα εκτελέσει ο Ανάδοχος είναι αυτό που περιγράφεται στην προσφορά του ημερομηνίας **<ημερομηνία υποβολής προσφοράς Αναδόχου>**, καθώς και στο άρθρο 4 του Μέρους Α των εγγράφων διαγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 3: ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Η ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης του Αντικειμένου της Σύμβασης είναι η ημερομηνία υπογραφής της παρούσας και η διάρκεια εκτέλεσης είναι **δώδεκα (12) μήνες**.

ΑΡΘΡΟ 4: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ - ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1. Ο Ανάδοχος ορίζει ως Υπεύθυνο **τον/την κύριο/κυρία <ονοματεπώνυμο>**, ο οποίος φέρει τη συνολική ευθύνη για την εκτέλεση του Αντικειμένου της Σύμβασης και για τη διοίκηση της Ομάδας Έργου.
2. Η Αναθέτουσα Αρχή θα ορίσει Υπεύθυνο Συντονιστή για τη διαχείριση της Σύμβασης, την κυρία *Μαρία-Ελένη Δελέντα, Μηχανικός Ενέργειας Α'.*
3. Οποιαδήποτε ειδοποίηση, συγκατάθεση, έγκριση, πιστοποιητικό ή απόφαση από οποιοδήποτε πρόσωπο απαιτείται από τη Σύμβαση θα γίνεται γραπτώς, εκτός εάν καθορίζεται διαφορετικά.
4. Οποιοσδήποτε προφορικές οδηγίες ή εντολές θα τίθενται σε ισχύ κατά το χρόνο μετάδοσής τους και θα επιβεβαιώνονται στη συνέχεια γραπτώς.

ΑΡΘΡΟ 5: ΕΚΧΩΡΗΣΗ

1. Εκχώρηση είναι οποιαδήποτε συμφωνία δυνάμει της οποίας ο Ανάδοχος μεταβιβάζει τη Σύμβαση ή μέρος αυτής σε τρίτους και δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Αναθέτουσας Αρχής.
2. Η έγκριση μιας εκχώρησης/μεταβίβασης από την Αναθέτουσα Αρχή δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις υποχρεώσεις του για το μέρος της Σύμβασης που έχει ήδη εκτελέσει ή το μέρος που δεν έχει εκχωρηθεί.

ΑΡΘΡΟ 6: ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ

1. Ο Ανάδοχος, για την υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης, περιορίζεται να χρησιμοποιήσει τους υπεργολάβους που έχει προσδιορίσει στην Προσφορά του, για το κατά περίπτωση αναφερόμενο στην Προσφορά του τμήμα του Αντικειμένου της Σύμβασης.
2. Κατ' εξαίρεση ο Ανάδοχος μπορεί, μετά την υπογραφή της Συμφωνίας, να προβεί σε νέα υπεργολαβία ή σε αντικατάσταση υπεργολάβου που είχε καθορίσει στην Προσφορά του, ή να αναλάβει ο ίδιος το μέρος που είχε δηλώσει στην προσφορά του ότι θα υλοποιήσει υπεργολάβος, μετά από προηγούμενη γραπτή έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής.
3. Για τις ανάγκες της έγκρισης της παραγράφου 2 από την Αναθέτουσα Αρχή, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιήσει στην Αναθέτουσα Αρχή τα τμήματα του Αντικειμένου της Σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει στον υπεργολάβο.
4. Η Αναθέτουσα Αρχή, εντός εύλογου χρόνου από την λήψη της σχετικής αίτησης, θα κοινοποιεί στον Ανάδοχο την απόφασή της, δηλώνοντας τους λόγους σε περίπτωση που αρνηθεί να παραχωρήσει την έγκριση αυτή.
5. Νοείται ότι το μέρος του Αντικειμένου της Συμβάσης που τυχόν ανατίθενται σε υπεργολάβο από τον Ανάδοχο, δεν επιτρέπεται να ανατεθούν σε τρίτους από τον υπεργολάβο.
6. Ο Ανάδοχος ευθύνεται για τις πράξεις, παραλείψεις και αμέλειες των υπεργολάβων και των εκπροσώπων ή των υπαλλήλων τους, όπως ακριβώς και για τις πράξεις, παραλείψεις ή

αμέλειες του ιδίου, των εκπροσώπων ή των υπαλλήλων του.

7. Εάν η Αναθέτουσα Αρχή κρίνει ότι ένας υπεργολάβος δεν είναι ικανός να εκτελέσει τα καθήκοντά του, δύναται να απαιτήσει από τον Ανάδοχο την αντικατάσταση του ή να εκτελέσει ο ίδιος ο Ανάδοχος το συγκεκριμένο μέρος του Αντικειμένου της Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 7: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αναθέτουσα Αρχή θα συνεργάζεται με τον Ανάδοχο και θα παρέχει οποιοσδήποτε αναγκαίες πληροφορίες/έγγραφα απαιτούνται για την εκτέλεση της Σύμβασης. Τα έγγραφα αυτά θα επιστρέφονται στην Αναθέτουσα Αρχή στο τέλος της περιόδου εκτέλεσης της Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 8: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΤΗΡΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

1. Ο Ανάδοχος θα χειρίζεται όλα τα έγγραφα και πληροφορίες που λαμβάνει σε σχέση με τη Σύμβαση ως απόρρητα. Οποιαδήποτε αποκάλυψη στοιχείων δεν μπορεί να διενεργηθεί χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Αναθέτουσας Αρχής. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με δημοσίευση ή αποκάλυψη στοιχείων, η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής θα είναι τελεσίδικη.
2. Σε περιπτώσεις Συμβάσεων που αφορούν ζητήματα που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο Ανάδοχος εγγυάται ότι θα σέβεται και θα συμμορφώνεται με όλους τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς περί της προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ότι θα φέρει την ευθύνη και θα είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση του σ' αυτούς. Επιπρόσθετα θα διασφαλίζει ότι, το προσωπικό του και οι τυχόν υπεργολάβοι ή συνεργάτες και τα πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του, θα σέβονται και θα συμμορφώνονται επίσης με αυτούς τους νόμους και κανονισμούς. (Σχετικός είναι ο κανονισμός της ΕΕ 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Απριλίου 2016).

ΑΡΘΡΟ 9: ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Τα παραδοτέα/ εκθέσεις της Σύμβασης καθώς και οποιοδήποτε έγγραφο ή υλικό που αποκτάται ή ετοιμάζεται από τον ανάδοχο κατά την εκτέλεση της σύμβασης, θα περιέλθουν στην απόλυτη ιδιοκτησία της Αναθέτουσας Αρχής με την ολοκλήρωση της Σύμβασης. Ο Ανάδοχος δύναται να κρατά αντίγραφο των πιο πάνω, αλλά δεν επιτρέπεται η χρήση τους για σκοπούς άλλους πέραν της Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 10: ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Η συνολική αξία της σύμβασης, ορίζεται στις **<αξία της σύμβασης>**. Οι πιο πάνω τιμές δεν συμπεριλαμβάνουν ΦΠΑ.
2. Στην αξία της σύμβασης περιλαμβάνονται και τα παντός είδους έξοδα και δαπάνες του Αναδόχου σε σχέση με την εκτέλεση της Σύμβασης που του ανατίθεται, καθώς και οι κάθε είδους κρατήσεις και κάθε άλλη επιβάρυνση, που προβλέπονται από την Κυπριακή Νομοθεσία. Η αξία της σύμβασης αφορά το σύνολο των υπηρεσιών του άρθρου 2 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 11: ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

1. Με την έναρξη της Σύμβασης, ο Ανάδοχος θα γνωστοποιήσει γραπτώς τον τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο επιθυμεί να καταβάλλονται οι πληρωμές της συμβατικής αξίας, συμπληρώνοντας σχετικό έντυπο που θα του δοθεί από την Αναθέτουσα Αρχή. Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να αντιτεθεί στην επιλογή του Αναδόχου αναφορικά με τον τραπεζικό λογαριασμό.
2. Οι πληρωμές θα γίνονται σε ευρώ, με την προσκόμιση τιμολογίου ως εξής:
 - α. Χορήγηση προκαταβολής ποσού που αντιστοιχεί στο **δέκα τοις εκατό (10%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, με την προϋπόθεση της προσκόμισης από τον Ανάδοχο, ως έναντι, ισόποσης εγγύησης προκαταβολής σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα (Έντυπο 6).

Η Εγγύηση εκδίδεται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στην Κύπρο, ή σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Διεθνή Συμφωνία περί Δημοσίων Συμβάσεων (GPA) ή σε άλλες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει συμφωνίες σύνδεσης ή διμερείς συμφωνίες με την Ε.Ε. ή με την Κυπριακή Δημοκρατία και έχουν, σύμφωνα με την νομοθεσία των χωρών αυτών, δικαίωμα έκδοσης τέτοιων εγγυήσεων.
 - β. Καταβολή πρώτης δόσης στον Ανάδοχο ποσού ίσου με **τριάντα τοις εκατό (30%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, με την αποδοχή των Παραδοτέων της Δέσμης 1 από την Αναθέτουσα Αρχή και εφόσον προσκομιστούν από τον Ανάδοχο τα σχετικά τιμολόγια και λοιπά συνοδευτικά έγγραφα πληρωμής.
 - γ. Καταβολή δεύτερης δόσης στον Ανάδοχο ποσού ίσου με **είκοσι τοις εκατό (20%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, με την αποδοχή των Παραδοτέων της Δέσμης 2 από την Αναθέτουσα Αρχή και εφόσον προσκομιστούν από τον Ανάδοχο τα σχετικά τιμολόγια και λοιπά συνοδευτικά έγγραφα πληρωμής.
 - δ. Καταβολή τρίτης δόσης στον Ανάδοχο ποσού ίσου με **είκοσι τοις εκατό (20%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, με την αποδοχή των απαντήσεων στα ερωτήματα που θα προκύψουν από τη δημόσια διαβούλευση από την Αναθέτουσα Αρχή και εφόσον προσκομιστούν από τον Ανάδοχο τα σχετικά τιμολόγια και λοιπά συνοδευτικά έγγραφα πληρωμής.
 - ε. Χορήγηση του υπολοίπου **είκοσι τοις εκατό (20%)** της Συμβατικής Αξίας που αναλογεί στα υποχρεωτικά Παραδοτέα, με τη διενέργεια εργαστηρίου, όπου θα γίνει παρουσίαση των Ρυθμιστικών Αποφάσεων από τον Ανάδοχο Φορέα σε όλο το προσωπικό της ΠΑΕΚ..

ΑΡΘΡΟ 12: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος εκτέλεσης της παρούσας καθώς και η παραλαβή του Αντικειμένου της Σύμβασης γίνεται από τον Συντονιστή/Επιτροπή Παρακολούθησης που έχει συσταθεί. Στο πλαίσιο αυτό οι αρμοδιότητες περιλαμβάνουν:
 - α. την έγκαιρη παροχή κατευθύνσεων στον Ανάδοχο.
 - β. τη συμβατική επίβλεψη, τη διατύπωση παρατηρήσεων και ενστάσεων και την παραλαβή των παραδοτέων, και την πρόταση προς τα αρμόδια όργανα για την έκδοση εντολής πληρωμής προς τον Ανάδοχο.
2. Ειδικότερα για την παραλαβή των παραδοτέων του Αναδόχου, εξετάζεται το έγκαιρο ή μη της

υποβολής καθώς και η συμμόρφωση του περιεχομένου του παραδοτέου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 της παρούσας Σύμβασης.

3. Κάθε παραδοτέο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί οριστικά και ανεπιφύλακτα εφόσον εντός τριάντα (**30**) ημερών από την παράδοσή του στην Αναθέτουσα Αρχή, δεν υποβληθούν εγγράφως στον Ανάδοχο υποδείξεις που αναφέρονται στις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας Σύμβασης.
4. Σε περίπτωση που εντός της πιο πάνω προθεσμίας υποβληθούν έγγραφες παρατηρήσεις, ο Ανάδοχος οφείλει να τις λάβει υπόψη της και να προβεί στις απαραίτητες προσαρμογές του παραδοτέου εντός δύο (2) εβδομάδων (**14** ημερών) από την υποβολή των σχετικών παρατηρήσεων, και στη συνέχεια να υποβάλει εκ νέου το παραδοτέο στην Αναθέτουσα Αρχή. Στο στάδιο αυτό οι έγγραφες παρατηρήσεις αφορούν μόνο την προσαρμογή του παραδοτέου στις αρχικές έγγραφες υποδείξεις και γίνονται εντός δύο (2) εβδομάδων (**14** ημερών) από την υποβολή του παραδοτέου. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τότε το παραδοτέο θεωρείται οριστικά παραληφθέν.
5. Με την οριστική παραλαβή κάθε παραδοτέου θεωρείται ότι η σχετική υποχρέωση του αναδόχου εκπληρώνεται. Με την οριστική παραλαβή και του τελευταίου παραδοτέου ολοκληρώνεται το έργο του Αναδόχου και αυτό αποτελεί οριστική παραλαβή του Αντικειμένου της Σύμβασης.
6. Τουλάχιστον δέκα (**10**) ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής κάθε παραδοτέου, είναι δυνατόν ο Ανάδοχος να ζητήσει εγγράφως εύλογη παράταση της προθεσμίας υποβολής του. Η αίτηση απευθύνεται προς την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία πρέπει να αποφασίσει σχετικά πριν όμως από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής που αναφέρεται στην σύμβαση για το αντίστοιχο παραδοτέο.
7. Οι προθεσμίες υποβολής των Παραδοτέων μπορούν να παραταθούν από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες.

ΑΡΘΡΟ 13: ΡΗΤΡΕΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ

1. Σε περίπτωση καθυστέρησης εκτέλεσης των εργασιών ή υποβολής Παραδοτέου του Αντικειμένου της Σύμβασης με υπαιτιότητα του Αναδόχου, επιβάλλεται Ρήτρα Καθυστέρησης Παράδοσης.
2. Η ρήτρα, για κάθε ημέρα καθυστέρησης παράδοσης, ανέρχεται σε ποσοστό **μισό τοις εκατό (0.5%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.
3. Τυχόν ρήτρες που έχουν επιβληθεί από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, θα παρακρατούνται από την επόμενη πληρωμή του Αναδόχου ή, σε περίπτωση ανεπάρκειας αυτής, θα εισπράττονται με ισόποση κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής.
4. Σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης για την οποία θα έχουν υποβληθεί συνολικά ρήτρες καθυστέρησης που ανέρχονται σε ποσοστό **δέκα τοις εκατό (10%)** της συνολικής Συμβατικής Αξίας για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να κηρύξει τον Ανάδοχο έκπτωτο και να τερματίσει τη Σύμβαση, εφαρμοζόμενων των ειδικά αναφερόμενων στο Άρθρο 15.

ΑΡΘΡΟ 15: ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ – ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

1. Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να τερματίσει τη σύμβαση εάν ο ανάδοχος αδυνατεί ουσιαστικά να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

2. Η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται, με γραπτή προειδοποίηση στον Ανάδοχο, να αναστείλει μέρος ή όλες τις πληρωμές, αν ο Ανάδοχος αθετήσει οποιοσδήποτε όρους της Σύμβασης ή δεν έχει ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.
3. Αν οι συνθήκες που αναφέρονται στη παράγραφο 1 συνεχιστούν για δεκατέσσερις (14) ημέρες από την ημερομηνία της προειδοποίησης, τότε η Αναθέτουσα Αρχή θα δύναται, αν το επιθυμεί, να τερματίσει τη σύμβαση δίνοντας γραπτή προειδοποίηση τριάντα (30) ημερών.
4. Με τη λήψη γραπτής προειδοποίησης ο Ανάδοχος θα πάρει άμεσα μέτρα για τερματισμό της Σύμβασης, για σκοπούς μείωσης των συνεπαγόμενων δαπανών στο ελάχιστο.
5. Με τον τερματισμό της Σύμβασης καμιά πληρωμή δεν οφείλεται στον Ανάδοχο, εκτός για υπηρεσίες που εκτελέστηκαν ικανοποιητικά πριν την ημερομηνία τερματισμού της Σύμβασης και για υπηρεσίες που συντρέχουν για τον ομαλό τερματισμό της Σύμβασης.
6. Σε κάθε περίπτωση όπου η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται αποζημιώσεις, μπορεί να τις αφαιρέσει από οποιαδήποτε οφειλόμενα προς τον Ανάδοχο ποσά.
7. Ο Ανάδοχος καλείται, να καλύψει μέσα σε τακτή προθεσμία τη ζημιά που υπέστη το Δημόσιο.
8. Αρμόδια για την επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς σχετικής με τη Σύμβαση που δυνατό να προκύψει μεταξύ των Μερών και που δεν μπορεί να διευθετηθεί, είναι τα Δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 16: ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

9. Ο Ανάδοχος δεν θα προβαίνει σε αλλαγές του προσωπικού που συμφωνήθηκε δυνάμει των όρων της Σύμβασης, χωρίς την έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής.
10. Επιπρόσθετα, κατά την εκτέλεση της Σύμβασης και με βάση γραπτό και δικαιολογημένο αίτημα, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητήσει αντικατάσταση εάν θεωρήσει ότι ένα μέλος της Ομάδας Έργου δεν αποδίδει επαρκώς ή δεν εκτελεί τα καθήκοντά του δυνάμει της Σύμβασης.
11. Όπου ένα μέλος της Ομάδας Έργου πρέπει να αντικατασταθεί, ο αντικαταστάτης πρέπει να πληροί τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα διαγωνισμού. Στην περίπτωση που η διαδικασία προνοούσε βαθμολόγηση της ομάδας Έργου, θα πρέπει ο αντικαταστάτης να εξασφαλίσει τουλάχιστον την ίδια βαθμολογία με το μέλος της Ομάδας Έργου που θα αντικατασταθεί. Όπου ο Ανάδοχος δεν είναι σε θέση να παρέχει τέτοιο αντικαταστάτη, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται είτε να αποφασίσει να τερματίσει τη Σύμβαση εάν τίθεται σε κίνδυνο η δέουσα εκτέλεσή της, είτε εάν θεωρήσει ότι αυτό δεν ισχύει, να αποδεχθεί τον αντικαταστάτη, νοουμένου ότι θα ακολουθήσει τροποποίηση της Σύμβασης για την ανάλογη μείωση της συμβατικής αξίας.
12. Τυχόν έξοδα που ενδέχεται να απαιτηθούν λόγω της αντικατάστασης προσωπικού αποτελούν ευθύνη του Αναδόχου. Όπου το μέλος της Ομάδας Έργου δεν αντικαθίσταται αμέσως και παρέρχεται κάποιος χρόνος μέχρις ότου το νέο μέλος αναλάβει τα καθήκοντά του, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητήσει από τον Ανάδοχο να διορίσει προσωρινά άλλο άτομο μέχρι την άφιξη του νέου, ή να προβεί σε άλλα μέτρα για να αναπληρώσει την προσωρινή απουσία.
13. Η Αναθέτουσα Αρχή πέραν οποιονδήποτε άλλων θεμάτων που ρυθμίζονται ξεχωριστά, δύναται να αποκόπτει ποσό, ανάλογα με την περίπτωση, για το μέλος που αντικαθίσταται ως αντιστάθμισμα για την περίοδο προσαρμογής και εξοικείωσης με το αντικείμενο της σύμβασης του νέου μέλους που θα εμπλακεί, αλλά και το διοικητικό κόστος που επιβαρύνεται η

Αναθέτουσα Αρχή με την αντικατάσταση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 17: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

1. Ο Ανάδοχος πρέπει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις διατάξεις της νομοθεσίας που ισχύουν στη Δημοκρατία, σε σχέση με την προστασία των εργαζομένων του και τις συνθήκες εργασίας.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει και διατηρεί ασφαλισμένο το προσωπικό του στους αρμόδιους ασφαλιστικούς οργανισμούς καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης, μεριμνά δε όπως οι υπεργολάβοι του πράξουν το ίδιο.
3. Από την εκτέλεση της Σύμβασης καμία έννομη σχέση δε δημιουργείται μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του προσωπικού του Αναδόχου που ασχολείται με το Αντικείμενο της Σύμβασης. Η Αναθέτουσα Αρχή δεσμεύεται ότι θα λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την προστασία και ασφάλεια του προσωπικού του Αναδόχου και των υπεργολάβων του σε περίπτωση που τόπος υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης είναι οι δικές της εγκαταστάσεις, ιδίως δε ότι θα ενημερώνει εγγράφως τον Ανάδοχο σχετικά με τις τυχόν ιδιαιτερότητες των εγκαταστάσεών της.

ΑΡΘΡΟ 18: ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

1. Η παρούσα Σύμβαση διέπεται και ερμηνεύεται αποκλειστικά με βάση και σύμφωνα με τους Νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα εμπίπτει στη δικαιοδοσία των Κυπριακών Δικαστηρίων.

ΑΡΘΡΟ 19: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1. Τροποποίηση ή αλλαγή της παρούσας μπορεί να γίνει μόνον εφόσον δεν θίγει ουσιωδώς τον ανταγωνισμό και πραγματοποιείται με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων στην παρούσα μερών, η οποία θα επισυνάπτεται στην παρούσα Σύμβαση ως αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Συνταχθείσα στην ελληνική γλώσσα σε τρία πρωτότυπα όπου δύο πρωτότυπα προορίζονται για την Αναθέτουσα Αρχή και ένα πρωτότυπο για τον Ανάδοχο και υπογραφείσα την **<ημέρα>**, **<XX/XX/2023>**.

Εκ μέρους και για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής:

Μάρτυρες:

Υπογραφή:

Τίτλος:

Όνομα:

1. Υπογραφή:

Όνομα:

2. Υπογραφή:

Όνομα:

Εκ μέρους και για λογαριασμό του Αναδόχου:

Μάρτυρες:

Υπογραφή:

Τίτλος:

Όνομα:

1. Υπογραφή:

Όνομα:

2. Υπογραφή:

Όνομα:

«Χαρτόσημα»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

ΕΝΤΥΠΟ 1:	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΗ ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
ΕΝΤΥΠΟ 2:	ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΕΝΤΥΠΟ 3:	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΕΝΤΥΠΟ 4:	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΕΝΤΥΠΟ 5:	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΙΣΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
ΕΝΤΥΠΟ 6:	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ
ΕΝΤΥΠΟ 7:	ΔΗΛΩΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΕΝΤΥΠΟ 8:	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

ΕΝΤΥΠΟ 1

ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΗ ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Διαγωνισμός αρ. -----

1. Αναφερόμαστε στην προσφορά που έχουμε υποβάλει για _____

_____,
η οποία ισχύει για την περίοδο που καθορίζεται στα έγγραφα του διαγωνισμού και την οποία, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, οι προσφέροντες δεν έχουν δικαίωμα να αποσύρουν.

2. Γνωρίζουμε ότι με βάση τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού σε περίπτωση που:

- (α) αποσύρουμε την προσφορά μας ή μέρος της μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος των προσφορών, ή
- (β) έχει διαπιστωθεί ότι έχουμε υποβάλει οποιαδήποτε ψευδή δήλωση ή πλαστό πιστοποιητικό ή
- (γ) έχοντας ειδοποιηθεί για την αποδοχή της Προσφοράς μας από την Αναθέτουσα Αρχή κατά την περίοδο ισχύος της Προσφοράς, και έχοντας ειδοποιηθεί να προσέλθουμε για την υπογραφή της Σύμβασης:
 - (i) έχουμε αρνηθεί ή παραλείψει να προσκομίσουμε εμπρόθεσμα οποιοδήποτε Πιστοποιητικό και/ή άλλο έγγραφο και/ή να εκπληρώσει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που απορρέει από τη συμμετοχή μας στο διαγωνισμό, ή
 - (ii) έχουμε αρνηθεί ή παραλείψει να υπογράψουμε τη Σύμβαση,

είναι δυνατό να μας επιβληθούν οι πιο κάτω κυρώσεις:

- α. αποκλεισμό από του δικαιώματος ανάθεσης της Σύμβασης, και
- β. στις προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς κυρώσεις αναφορικά με συμμετοχή σε μελλοντικούς διαγωνισμούς που οδηγούν σε ανάθεση δημόσιας σύμβασης.

3. Επιπρόσθετα **αναλαμβάνουμε την υποχρέωση να καταβάλουμε στην Αναθέτουσα Αρχή, ως αποζημίωση ποσό ίσο με το 5% της τιμής της προσφοράς μας ή του μέρους αυτής που έχει αποσυρθεί.**

Υπογραφή Προσφέροντος ή Εκπροσώπου του

Όνομα υπογράφοντος

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου
υπογράφοντος

Ιδιότητα υπογράφοντος

Ημερομηνία

Στοιχεία Προσφέροντος¹

Όνομα Προσφέροντος

.....

Σημείωση 1: Σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων να αναφερθούν τα στοιχεία για την κοινοπραξία και τα στοιχεία κάθε μέλους της κοινοπραξίας.

ΕΝΤΥΠΟ 2
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Προτεινόμενη Θέση στην Ομάδα Έργου:

1. Επίθετο:
2. Όνομα:
3. Ημερομηνία γέννησης:
4. Υπηκοότητα:

5. *Εκπαίδευση:*

Όνομα Σχολής / Πανεπιστημίου	Περίοδος Φοίτησης		Πτυχίο / Δίπλωμα που αποκτήθηκε
	Από	Μέχρι	

6. **Γλώσσες:** Αναφέρετε ικανότητα σε κλίμακα από 1 έως 5 (1 – άριστα, 5 – ελάχιστα)

Γλώσσα	Ανάγνωση	Γραφή	Ομιλία

7. **Μέλος επαγγελματικών οργανισμών :**
8. **Άλλες ικανότητες:** (π.χ. γνώση Η/Υ κλπ.)
9. **Παρούσα θέση στον οργανισμό:** (Αναγράφεται η σημερινή απασχόληση - θέση σε Επιχείρηση, Οργανισμό Δημοσίου η Ιδιωτικού τομέα, ελεύθερος επαγγελματίας κλπ.)
10. **Κύρια προσόντα:** (Αναγράφονται τα κύρια προσόντα και ικανότητες του ατόμου που προκύπτουν από την μέχρι σήμερα επαγγελματική και άλλη εμπειρία του)

11. Επαγγελματική εμπειρία:

Επιχείρηση / Οργανισμός	Περίοδος		Θέση	Περιγραφή Καθηκόντων *
	Από	Μέχρι		

* Να δοθεί αναλυτική περιγραφή των καθηκόντων κατά τρόπο που να φαίνεται η συνάφεια με τις ζητούμενες υπηρεσίες, ο βαθμός εμπλοκής και ευθύνης.

12. Κατάλογος έργων συναφών με το προκηρυσσόμενο

Τίτλος έργου	Ημερομηνίες εκπόνησης (έναρξη – ολοκλήρωση)	Αξία έργου	Αποδέκτης/ Φορέας Ανάθεσης	Συνοπτική περιγραφή έργου	Αρμοδιότητες - καθήκοντα

13. Άλλα σχετικά στοιχεία / πληροφορίες:

Σημείωση: Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας να ελέγξει την ορθότητα των στοιχείων του Βιογραφικού Σημειώματος. Προς το σκοπό αυτό, ο Προσφέρων οφείλει, εάν του ζητηθεί, να υποβάλει τα κατά περίπτωση απαιτούμενα στοιχεία τεκμηρίωσης.

ΕΝΤΥΠΟ 3

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Προς

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Θέμα: Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για το καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων Ρυθμιστικών Πλαισίων

1. Αφού μελετήσαμε τα Έγγραφα Διαγωνισμού και αφού έχουμε αποκτήσει πλήρη αντίληψη του Αντικείμενου της Σύμβασης, εμείς οι υποφαινόμενοι, αναλαμβάνουμε να αρχίσουμε, εκτελέσουμε και συμπληρώσουμε το Αντικείμενο της Σύμβασης, σύμφωνα με τα Έγγραφα Διαγωνισμού και τη Τεχνική Προσφορά μας και με την τιμή που δηλώνουμε στην Οικονομική Προσφορά μας.
2. Αν η προσφορά μας γίνει αποδεκτή, αναλαμβάνουμε να αρχίσουμε την εκτέλεση των Υπηρεσιών από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας.
3. Συμφωνούμε πως η Προσφορά μας αυτή θα ισχύει για περίοδο ίση με αυτή που αναφέρεται στο Άρθρο 7 του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού, θα μας δεσμεύει και θα μπορεί να γίνει αποδεκτή ανά πάσα στιγμή πριν τη λήξη της περιόδου αυτής.

Υπογραφή Προσφέροντος ή Εκπροσώπου του

Όνομα υπογράφοντος

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου
υπογράφοντος

Ιδιότητα υπογράφοντος

Στοιχεία Προσφέροντος¹

Όνομα Προσφέροντος

Χώρα εγκατάστασης

Διεύθυνση..... Ταχ. Κιβ.

Διεύθυνση επικοινωνίας (εάν είναι διαφορετική)

Ταχ. Κιβ.

Τηλέφωνο επικοινωνίας..... Τέλεφαξ επικοινωνίας.....

Αρ. Μητρώου Φ.Π.Α.

(χώρα εγγραφής στο Μητρώο ΦΠΑ)

Ημερομηνία

.....

Μάρτυρας (Όνομα, Υπογραφή και Διεύθυνση)

.....
.....

Σημείωση 1: Σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων να αναφερθούν τα στοιχεία για την κοινοπραξία και τα στοιχεία κάθε μέλους της κοινοπραξίας.

Σημείωση 2: Όλα τα κενά να συμπληρωθούν από τον Προσφέροντα ή τον Εκπρόσωπό του.

ΕΝΤΥΠΟ 4

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Προς

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Θέμα: Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για το καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων Ρυθμιστικών Πλαισίων

Αρ. Διαγωνισμού:

1. Αφού μελέτησα/με τους όρους των Εγγράφων Διαγωνισμού και αφού έχουμε αποκτήσει πλήρη αντίληψη του αντικείμενου της σύμβασης, εμείς οι υποφαινόμενοι, αναλαμβάνουμε να αρχίσουμε, εκτελέσουμε και συμπληρώσουμε το Αντικείμενο της Σύμβασης, σύμφωνα με τα Έγγραφα Διαγωνισμού και την Τεχνική Προσφορά μας, για το συνολικό ποσό των € (ολογράφως Ευρώ και σέντ), συν Φ.Π.Α.
2. Αν η προσφορά μας γίνει αποδεκτή, , αναλαμβάνουμε να αρχίσουμε την εκτέλεση των Υπηρεσιών με την υπογραφή της Συμφωνίας και να τις συμπληρώσουμε μέσα στα χρονικά όρια που αναφέρονται στα Έγγραφα Διαγωνισμού και στην Προσφορά μας.
3. Συμφωνούμε πως η Προσφορά μας αυτή θα ισχύει για περίοδο ίση με αυτή που ορίζεται στο Άρθρο 7 του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού, θα μας δεσμεύει και θα μπορεί να γίνει αποδεκτή ανά πάσα στιγμή πριν τη λήξη της περιόδου αυτής.
4. Μέχρι να ετοιμαστεί και υπογραφεί επίσημη Συμφωνία, η προσφορά μας αυτή μαζί με τη γραπτή αποδοχή σας θα αποτελούν δεσμευτικό Συμβόλαιο μεταξύ μας.

Υπογραφή Προσφέροντος ή Εκπροσώπου του

Όνομα υπογράφοντος

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου

υπογράφοντος

Ιδιότητα υπογράφοντος

Ημερομηνία

Στοιχεία Προσφέροντος¹

Όνομα Προσφέροντος

Μάρτυρας (Όνομα, Υπογραφή και Διεύθυνση)

.....
.....

Σημείωση 1: Σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων να αναφερθούν τα στοιχεία για την κοινοπραξία και τα στοιχεία κάθε μέλους της κοινοπραξίας.

Σημείωση 2: Όλα τα κενά να συμπληρωθούν από τον Προσφέροντα ή τον Εκπρόσωπό του.

ΕΝΤΥΠΟ 6

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Προς

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Αξιότιμοι Κύριοι,

Εγγυητική Επιστολή Αριθμός

1. Κατά παράκληση των αιτητών..... κρατούμε στη διάθεση σας το πιο κάτω ποσό ως εγγύηση για την από μέρους σας προκαταβολή ποσού Ευρώ(ολογράφως..... Ευρώ καισεντ) προς τους αιτητές σύμφωνα με τους Όρους της μεταξύ σας Συμφωνίας ημερομηνίας για την **Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για το καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων Ρυθμιστικών Πλαισίων**, το οποίο αναλαμβάνουμε να σας πληρώσουμε χωρίς αναφορά στους αιτητές και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση από μέρους τους, αμέσως μετά τη λήψη της γραπτής απαιτήσεως σας στην οποία πρέπει να αναφέρεται ότι οι αιτητές δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της πιο πάνω Συμφωνίας και ότι ζητάτε πληρωμή σύμφωνα με την εγγύηση αυτή.
2. Αποτελεί ουσιώδη όρο της παρούσης εγγυητικής ότι η υποχρέωση του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος θα μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού πληρωμής για εκτελεσθείσα εργασία (αντίγραφο του σχετικού διατακτικού πληρωμής το οποίο θα εκδίδεται από τη **Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)** θα αποστέλλεται σε μας) η δε εγγύηση μας θα συνεχίσει να ισχύει με το μειωμένο από καιρού εις καιρό ποσό μέχρι τελείας εξόφλησης της κατά την , μετά την οποία ημερομηνία οποιαδήποτε υποχρέωση μας δυνάμει της εγγυήσεως αυτής τερματίζεται η δε εγγύηση μας θα θεωρείται άκυρη και χωρίς οποιαδήποτε αξία.
3. Η εγγύηση μας αυτή θα τεθεί σε ισχύ μετά τη λήψη από το Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα για λογαριασμό του/των αιτητή/τών του πιο πάνω ποσού της προκαταβολής.
4. Εννοείται πάντοτε ότι η συνολική υποχρέωση του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος σύμφωνα με την εγγύηση αυτή περιορίζεται στο πιο πάνω ποσό.
5. Η εγγύηση μας αυτή ισχύει μέχρι της πιο πάνω ημερομηνίας λήξεως.
6. Οποιαδήποτε απαίτηση σύμφωνα με την εγγύηση αυτή πρέπει να υποβληθεί σε μας γραπτώς και έγκαιρα ώστε να βρίσκεται στα χέρια του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία. Μετά την ημερομηνία αυτή οποιαδήποτε υποχρέωση μας τερματίζεται και η εγγύηση μας θα θεωρείται άκυρη και χωρίς ισχύ είτε η παρούσα μας επιστραφεί για ακύρωση είτε όχι.
7. Η Εγγυητική Επιστολή θα διέπεται από και θα ερμηνεύεται με βάση και σύμφωνα με τους νόμους

της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα εμπίπτει στη δικαιοδοσία των Κυπριακών Δικαστηρίων.

Διατελούμε,

[Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα]

[Επικολλήστε εδώ]

[Χαρτόσημα]

.....

Ημερομηνία:

ΕΝΤΥΠΟ 7

ΔΗΛΩΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Προς: **Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου**

Θέμα: **Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για το καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη προώθηση των Ενεργών Πελατών και Αυτοκαταναλωτών από ανανεώσιμες πηγές, τη διευκόλυνση ίδρυσης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, την Απόκριση της Ζήτησης μέσω Σωρευτικής Εκπροσώπησης, καθώς και εισηγήσεις για τη θέσπιση των αντίστοιχων Ρυθμιστικών Πλαισίων.**

Αρ. Διαγωνισμού:

Υπευθύνως δηλώνω ότι:

α. Δεν έχω καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση εις βάρος μου για:

- (i) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Απόφασης – Πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος,
- (ii) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταριζόμενη δύναμη του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης – Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο της χώρας προέλευσης μου,
- (iii) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
- (iv) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται αντιστοίχως στα άρθρα 1 και 3 της Απόφασης – Πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ή ηθική αυτουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος ως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής,
- (v) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της των περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων του 2007 έως 2016,
- (vi) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014.

Νοείται ότι, η υποχρέωση του αποκλεισμού μου από την Αναθέτουσα Αρχή εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση, είναι μέλος του

διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού μου οργάνου ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

- β. δεν έχω διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά μου,
- γ. δεν έχω συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,
- δ. δεν εμπίπτω σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, κατά την έννοια του άρθρου 6 του Ν. 73(Ι)/2016, που δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα λιγότερα παρεμβατικά μέσα,
- ε. δεν εμπίπτω σε κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή μου κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του Ν.73(Ι)/2016, που δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,
- στ. δεν έχω επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια, κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης, που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,
- ζ. δεν έχω κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής αλλά ούτε και έχω αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές (περιλαμβανομένης της παρούσας διαδικασίας) και είμαι σε θέση να προσκομίσω τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου.

Όποια παράγραφος δεν ισχύει να διαγραφεί και στο χώρο που ακολουθεί να δοθούν διευκρινίσεις.

.....
.....
.....
.....

Υπογραφή:

Όνομα υπογράφοντος:

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου

υπογράφοντος:

Ιδιότητα υπογράφοντος:

Στοιχεία Προσφέροντος ή συμμετέχοντος σε κοινοπραξία <να διαγραφεί ότι δεν ισχύει>

Όνομα:.....

Χώρα εγκατάστασης:Διεύθυνση:.....
.....Ταχ.Κιβ.....
Διεύθυνση επικοινωνίας (εάν είναι διαφορετική).....
.....Ταχ. Κιβ.
Τηλέφωνο επικοινωνίας Τέλεφαξ επικοινωνίας

ΕΝΤΥΠΟ 8

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

1. Απόσπασμα Ποινικού Μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισότιμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας εγκατάστασής του από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής του εδαφίου 6.2(1)(α) του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού.
2. Πιστοποιητικό αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη χώρα εγκατάστασής του από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής του εδαφίου 6.2(1)(γ) του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού.
3. Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια αρχή της χώρας εγκατάστασής του από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής του εδαφίου 6.2(1)(β) του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού.

Αρμόδια αρχή στην Κυπριακή Δημοκρατία για την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών είναι:

- Τμήμα Φορολογίας [(Έντυπο Τ.Φ. 2004) 2018]
 - Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (για τους εργοδότες Έντυπο αρ. Υ.Κ.Α. 2-022 και για αυτοτελώς εργαζομένους το Έντυπο Υ.Κ.Α. 2-023)
4. Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης (Έντυπο 7).
 5. Σε περίπτωση Κοινοπραξίας τα πιο πάνω υποβάλλονται για κάθε ένα συμμετέχοντα στην κοινοπραξία σύμφωνα με το εδάφιο 6.2(2) του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει τα πιο πάνω πιστοποιητικά τότε αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από ένορκη βεβαίωση του Αναδόχου, στα δε κράτη όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού της χώρας εγκατάστασής του.

Σημειώσεις:

- Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στις παραγράφους 1-2 πιο πάνω, γίνονται αποδεκτά εφόσον έχουν εκδοθεί εντός 12 μηνών πριν από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.
- Τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πιο πάνω, γίνονται αποδεκτά εφόσον έχουν εκδοθεί εντός 3 μηνών πριν από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.
- Τα πιστοποιητικά γίνονται αποδεκτά είτε ως πρωτότυπα, είτε ως αντίγραφα.
- Εφόσον η Αναθέτουσα Αρχή κρίνει σκόπιμο, δύναται να ζητήσει παρουσίαση του πρωτότυπου για περαιτέρω επιβεβαίωση.
- Τα πιστοποιητικά δεν απαιτείται να σχετίζονται και να αναφέρονται ειδικά στο συγκεκριμένο διαγωνισμό.